

- ➔ **П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Є. Паніотов**
ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ
РОЗСЛІДУВАННІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ЗЛОЧИНІВ:
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
- П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Є. Паніотов
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ЗЛОЧИНІВ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Є. Паніотов
ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ЗЛОЧИННІСТЬ:
КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський
КРИМІНАЛІСТИКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, В. Міщенко, Г. Семаков
ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ БЕЗПЕКОЗНАВСТВО В УКРАЇНІ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Ф. Медвідь
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
СТРАТЕГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Ф. Медвідь
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ
СТАНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЄВРОПИ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Ф. Медвідь
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ
СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРАВА
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський, Ф. Медвідь
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ
ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ
 - П. Біленчук, А. Кофанов, О. Кобилянський
ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ
ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ЗЛОЧИНІВ:
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

**«НАУКОВА БІБЛІОТЕКА КРИМІНАЛІСТА»
презентує підручники, монографії, навчальні
посібники в таких галузях знань:**

- Серія „Людина, право, суспільство”
- Серія „Економіка, фінанси, право”
- Серія „Безпека людини, суспільства, держави”
- Серія „Національна і міжнародна безпека”
- Серія „Міжнародне співробітництво”
- Серія „Мас-медіа”
- Серія „Криміналістична освіта ХХІ століття”
- Серія „Криміналістична наука в цивільному, арбітражному та кримінальному процесі”
- Серія „Міжнародна і вітчизняна злочинність”
- Серія „Запобігання, протидія, розслідування злочинів”
- Серія „Автоматизація, комп'ютеризація, інформатизація”
- Серія „Зброезнавство і мисливствознавство”

**Тел. 8 (067) 5738307
Тел./факс: (044) 468-31-21
E-mail: peregin@mail.ru**

Наукове видання

Петро Дмитрович БІЛЕНЧУК
Андрій Віталійович КОФАНОВ
Олег Леонідович КОБИЛЯНСЬКИЙ
Євген Костянтинович ПАНОТОВ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ
СЛІДЧИХ І КРИМІНАЛІСТІВ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КРИМІНАЛІСТИКИ

П.Д. БІЛЕНЧУК
А.В. КОФАНОВ
О.Л. КОБИЛЯНСЬКИЙ
Є.К. ПАНОТОВ

**ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ
РОЗСЛІДУВАННІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ
ЗЛОЧИНІВ:
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ**

**ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ
РОЗСЛІДУВАННІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ
ЗЛОЧИНІВ:
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ**

Монографія

Монографія

Підписано до друку 26.06.2009.
Формат 60×84. Папір офсетний.
Тираж 300 прим.

Видавництво „КИЙ”
Адреса: 0436, Київ-136,
вул. Гречка, 13, кім. 216.

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1168 від 24.12.2002 р.

Київ 2009

УДК 343.9
ББК 67.52я 73
Б61

Схвалено, затверджено та рекомендовано до друку кафедрою криміналістичної техніки Навчально-наукового інституту підготовки слідчих і криміналістів Київського національного університету внутрішніх справ (протокол № 12 від 26.05.2009 року) та вченою радою ННІПСК КНУВС (протокол № 9 від 04.06.2009 року).

Рецензенти:

А.С. Мацко – завідувач відділенням міжнародного права Київського університету права Національної академії наук України, професор

В.С. Салтинський – віце-президент Поліцейської фінансово-правової академії

О.А. Турган – експерт-аналітик Центру суспільних досліджень «Український меридіан» Громадської ради Міністерства закордонних справ України

Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Паніотов Є.К.

Б 61 Взаємодія органів правопорядку при розслідуванні транснаціональних злочинів: міжнародно-правові засади. – Монографія / За ред. П.Д. Біленчука. – Київ: ННІПСК КНУВС, 2009. – 84 с. – (Серія «Національна і міжнародна безпека»).

В монографічному дослідженні аналізуються міжнародно-правові засади взаємодії органів правопорядку України та зарубіжних країн при розслідуванні злочинів.

Структурно монографія складається з передмови, двох розділів, семи параграфів, тринадцяти підпараграфів, висновків, пропозицій і рекомендацій, списку використаної і рекомендованої літератури.

Для студентів і викладачів вищих закладів освіти, науковців, працівників вітчизняних органів правопорядку та зарубіжних правозахисних організацій.

ББК 67.52я 73

© Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Паніотов Є.К.
© Навчально-науковий інститут підготовки слідчих і криміналістів КНУВС, 2009.

Керівництво

Керівник Робочого апарату Укрбюро Інтерполу полковник міліції **Неволя Василь Володимирович**

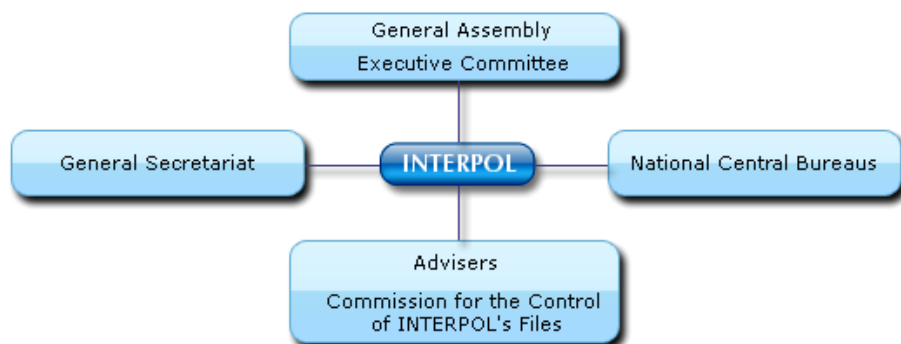
Перший заступник керівника Робочого апарату Укрбюро Інтерполу підполковник міліції **Ожелівський Іван Миколайович** – начальник управління організаційного та технічного забезпечення

Заступник керівника Робочого апарату Укрбюро Інтерполу підполковник міліції **Бахмутченко Михайло Юрійович** – начальник управління міжнародного розшуку та супроводження розслідувань

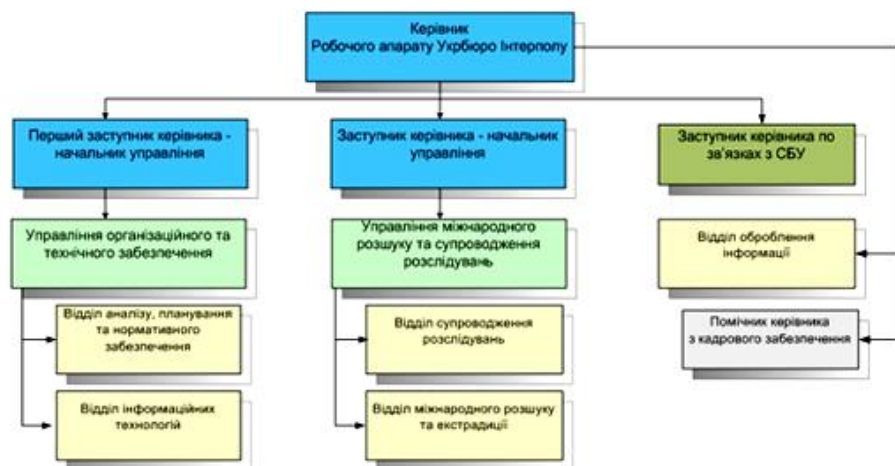
Контакти

Адреса: 01024, Київ, вул. Богомольця, 10
Чергова частина: тел. (+38044) 256-1253
телекс: 131269 IPUKR SU
факс: (+38044) 226-2057
Приймальня: тел. (+38044) 256-1428

INTERPOL's Structure

Структура Робочого апарату Укрбюро Інтерполу

ЗМІСТ

Передмова: міжнародно-правові засади взаємодії органів правопорядку України та зарубіжних країн при розслідуванні злочинів.....	5
Розділ 1. Правові і науково-методичні основи взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних країн при розслідування злочинів.....	6
1.1. Наукові засади взаємодії Інтерполу з правоохоронними органами світу при розслідуванні транснаціональних злочинів.....	6
1.1.1. Інтерпол – міжнародна організація кримінальної поліції.....	6
1.1.2. Принципи співробітництва в системі Інтерполу.....	9
1.1.3. Механізми міжнародного поліцейського співробітництва через Інтерпол.....	10
1.2. Організаційні засади взаємодії Національного центрального бюро Інтерполу з правоохоронними органами України та іноземних держав світу на досудовому слідстві.....	12
1.3. Інститут офіцерів зв'язку аташе з правових питань як форма взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних держав світу.....	18
Розділ 2. Методичні основи взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних держав при розслідуванні злочинів в рамках Інтерполу.....	22
2.1. Використання можливостей НБЦ Інтерполу при розслідуванні злочинів.....	22
2.2. Організація міжнародного розшуку.....	29
2.2.1. Загальна характеристика міжнародного розшуку.....	29

2.2.2. Порядок організації міжнародного розшуку осіб за запитами правоохоронних органів України.....	30
2.2.3. Розшук обвинувачених, підсудних та засуджених.....	32
2.2.4. Видача (екстрадиція) особи, яка розшукується правоохоронними органами України та затримана на території держав, які не є членами СНД.....	34
2.2.5. Розшук безвісно зниклих осіб.....	36
2.3. Використання банків даних Інтерполу.....	38
2.3.1. Характеристика банків даних Інтерполу.....	38
2.3.2. Банк даних розшукуваних осіб.....	40
2.3.3. Банк даних викрадених транспортних засобів.....	41
2.3.4. Банк даних викрадених ідентифікаційних документів та бланків документів суворої звітності.....	41
2.3.5. Перспективи впровадження системи І-24/7 в діяльність правоохоронних органів України.....	43
2.4. Вдосконалення правового та організаційного забезпечення взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав.....	43
Висновки.....	50
Використана і рекомендована література.....	54
Всесвітня мережа Інтернет: адреси, сайти, інформація.....	68

Сервер російського законодавства і прав
//www.elaw.ru

Банк даних правових актів РФ
//www.svstema.ru

Сервер Державної Думи РФ
//www.duma.ru

Сайт Конституційного Суду РФ
//ks.rfnet.ru

Сервер уряду РФ
//www.gov.ru

Сервер Ради Федерації Росії
//www.council.gov.ru

Бази даних Міністерства юстиції РФ
//www.scli.ru

Сайт Верховного Суду РФ
//www.supcourt.ru

Сайт Міністерства іноземних справ РФ
//www.mid.ru

Факультет політичних наук університету м. Киль
<http://www.psr.keele.ac.uk/area.htm>
– офіційні сервери урядів.

Asian Studies WWW Virtual Library
<http://commbs.anu.edu.au/WWWVL-AsianStudies.html>
– ресурси по Азії. Регіони. Азіатсько-Тихоокеанський, Близький Схід, Кавказ, Середня Азія, Південна Азія, Південно-Східна Азія.

LawWorld
<http://www.lawworld.com/libraru/lw000633.htm>
– ресурси по різних країнах світу.

Soleiman M. Kiasatpour's Middle East Links
<http://wizard.ucr.edu/~skiasatp/soleiman.html>
– ановані посилання на ресурси по Близькому Сходу.

University of Michigan Government Resources on the Web
<http://www.lib.umich.edu/libhome/Documents.center/qovweb.html>
– сервери урядів різних країн. Організований по регіонам.

Ministries of Foreign Affairs Online
<http://people.itu.int/~baldi/mofa.htm>
– посилання на сервери міністерств іноземних справ.

Official Government Web Pages by Country
<http://www.psr.keele.ac.uk/official.htm>
– інформаційні ресурси про уряди, парламенти і міністерства іноземних справ країн світу.

Російська Федерація

Сервер російського і міжнародного законодавства
[//www.aha.ru/~advocat](http://www.aha.ru/~advocat)

Інформаційно-правовий сервер РФ
[//www.nkkodex.ru](http://www.nkkodex.ru)

Банк правової інформації
[//www.consultant.ru](http://www.consultant.ru)

Сервер нормативно-правові акти РФ
[//www.referent.ru/i_just.html](http://www.referent.ru/i_just.html)

ПЕРЕДМОВА: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

На сьогоднішньому етапі розвитку українського суспільства, коли у світі відбуваються інтеграційні та трансформаційні процеси, глобалізація всіх сфер життя – особливої актуальності та якісно нового змісту набувають міжнародні відносини між країнами. За останні десятиріччя світове співтовариство зазнало значних змін, як у сфері міждержавних відносин, так і в суспільстві. Політичні, економічні процеси, розвиток науки і техніки, ті чи інші суспільні відносини або світоглядні зміни – носять, як правило, глобальний характер, а не відносяться виключно до тієї чи іншої держави, спільноти тощо. Сучасний інформаційний простір (Інтернет, ЗМІ, мас-медіа), процеси міграції зумовлюють поступове зближення світогляду, менталітету людей, що живуть в різних частинах світу та мають зовсім різні культури, державні устрою тощо. Світове співтовариство увійшло на такий рівень розвитку, коли все людство, або певна його частина, намагається існувати, розвиватись як єдиний організм. Здійснюється постійних пошук діалогу між різними культурами, світоглядами, політичними системами.¹

Таким чином, сучасні міжнародні відносини характеризуються всеохоплюючою інтеграцією, а їх розвиток зумовлений відповідними процесами у суспільстві.

Тому в даному монографічному дослідженні автори торкаються тієї частини міжнародних відносин, що стосуються міжнародного співробітництва держав у сфері протидії злочинності та намагаються висвітлити криміналістичні аспекти такої співпраці.²

Дана монографія є першою спробою об'єднати існуючі наукові і практичні знання щодо феномену транснаціональної злочинності, міжнародно-правових і кримінально-процесуальних аспектів взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав у сфері кримінального судочинства та поглянути на вказані питання з криміналістичної точки зору, оскільки комплексні фундаментальні криміналістичні дослідження з питань запобігання, протидії та розслідування транснаціональних злочинів в Україні ще не проводились.³

¹ Біленчук П.Д. Міжнародне співробітництво при розслідуванні трансконтинентальних злочинів // Програма V міжнародно-практичної конференції «Актуальні питання реформування правової системи України», 30-31 травня 2008 р. – Луцьк: видавництво «Волинська обласна друкарня», 2008. – С. 33.

² Біленчук П.Д., Паніотів Є.К., Шульга О.О. Взаємодія органів правопорядку при розслідуванні міжнародних злочинів // Програма V міжнародно-практичної конференції «Актуальні питання реформування правової системи України», 30-31 травня 2008 р. – Луцьк: видавництво «Волинська обласна друкарня», 2008. – С. 34.

³ Біленчук П.Д. Банковское право: украинское и европейское (сравнительный анализ) // Современное состояние и перспективы развития финансового права: программа международной научно-практической конференции (23-24 ноября 2007 г.). – Ирпень: Национальный университет государственной налоговой службы Украины, 2007. – С. 19.

РОЗДІЛ 1.
ПРАВОВІ І НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ
КРАЇН ПРИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

**1.1. Наукові засади взаємодії Інтерполу з правоохоронними
органами світу при розслідуванні транснаціональних злочинів**

1.1.1. Інтерпол – міжнародна організація кримінальної поліції

Інтерпол – це міжнародна організація, яка відповідно до своїх завдань і функцій організовує та координує міжнародне співробітництво правоохоронних органів своїх країн-членів. Указане забезпечується існуючою структурою цієї організації, правовим забезпеченням її діяльності, а також технічним оснащенням.

Сьогодні до Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол) входить 188 країн світу. За восьмидесятирічну історію діяльності даної Організації створено широкую систему взаємодії, – зокрема із застосуванням найсучасніших інформаційних технологій з розгалуженою мережею комп'ютерних баз даних.

У літературі питання діяльності Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол висвітлювали такі вчені як В.А. Бабич, О.М. Бандурка, Я.М. Бельсон, І.П. Блищенко, С.В. Бородін, В.М. Волженкина, О.І. Виноградова, Л.Н. Галенська, В.П. Зімін, Г.В. Ігнатенко, І.І. Карпец, М.О. Корнієнко, В.Н. Кудрявцев, В.С. Кузьмічов, О.І. Леженіна, Є.Г. Ляхов, В.В. Меркушин, В.С. Овчинський, В.П. Панов, Г.І. Прокопенко, К.С. Родіонов, В.Ш. Табалдієва та інші.

Інтерпол був створений 7 вересня 1923 р. у Відні (Австрія) під час Міжнародного поліцейського конгресу у якому взяли участь криміналісти, кримінологи і дипломати Австрії, Бельгії, Греції, Данії, Єгипту, Італії, Латвії, Литви, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Румунії, Сполучених Штатів Америки, Туреччини, Угорщини, Франції, Чехословаччини, Швейцарії і Швеції. Тоді організація отримала назву Міжнародна комісія кримінальної поліції (МККП), з її першою офіційною штаб-квартирою у Відні, яка негайно розпочала роботу над програмою своїх дій.

Вперше слово «Інтерпол» (так само як і сучасний знак – символ Організації) 1914 р. з'явилося на сторінках „Journal de Monaco” у статті про Перший міжнародний конгрес кримінальної поліції. А з 22 липня 1946 р. використовується як телеграфне позначення адреси штаб-квартири у Парижі.

1956 р. у Відні на ювілейній 25-й сесії Генеральної асамблеї МККП прийнято Статут Організації, ст. 1 якого Міжнародну комісію кримінальної поліції перейменовано у Міжнародну організацію кримінальної поліції (МОКП) – Інтерпол. Статутом також було регламентовано міжнародний статус Організації (до цього – вплив Організації поширювався в основному на європейські держави). 1989 р. її штаб-квартиру передислоковано до м. Ліона (Франція).

www.hcch.net

– Гаазька конференція з міжнародного приватного права.

Сайти по законодавству України

Сервер Верховної Ради України

[//www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua)

– документи Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств, органів судової влади.

Система правовий інформації «Лоцман»

[//info.resourcecorp.net](http://info.resourcecorp.net)

Право України

[//www.ukrpravo.com](http://www.ukrpravo.com)

Сайт Офіційного вісника України

[//users.i.com.ua/ngdo](http://users.i.com.ua/ngdo)

Сайт Центра ОНЮА з віктимології

[//www.victimology.org.ua](http://www.victimology.org.ua)

Сайт Центру ОНЮА з кримінології

[//www.criminology.org.ua](http://www.criminology.org.ua)

Сайт юридичної інформаційної служби України

[//www.lis.kiev.ua](http://www.lis.kiev.ua)

Сайти по законодавству іноземних держав

Окремі країни і регіони

Асоціація політичних наук

<http://www.psa.ac.uk/www/world.htm>

– офіційні сервери урядів. Конституції. Міжнародні організації.

Сайт Національного центру інформації республіки Беларусь

[//ncpi.gov.by](http://ncpi.gov.by)

Університет штату Пенсільванія

<http://www.sas.upenn.edu/African Studies/Home Page/ WWW Links.html>

– урядові сервери країн Африки.

Європейський союз

EuroInternet

<http://fgr.wu-wien.ac.at/nentwich/euroint.htm>

– документи ЄС, установи ЄС.

Europa&Internet

<http://www.uv.es/cde/euinternet>

– офіційні сервери установ ЄС, електронні публікації і каталоги ЄС, програми ЄС.

Europa

<http://europa.eu.int/index-en.htm>

– офіційний сервер Європейського союзу. Політика ЄС, офіційні документи держав-членів Європейського співтовариства.

Міжнародне приватне право

International Trade Law Monitor

<http://lexmercatoria.net>

– міжнародне торговельне право.

<http://www.law.nyu.edu/librarv/foreiqn intl>

– база посилань на національні ресурси Інтернету в сфері юриспруденції. Підготовлена Школою права Університету Нью-Йорка.

<http://www.washlaw.edu/forint>

– база посилань на національні ресурси Інтернету в сфері юриспруденції. Підготовлена бібліотекою Школи права Університету Уошбурна.

<http://wwwsecure.law.cornell.edu/world>

– база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права.

<http://www.asil.org/resource/Home.htm>

– база посилань Американського суспільства міжнародного права.

<http://www.state.gov/www/global/leqal affairs/private intl law.html>

– база даних з міжнародного приватного права підрозділу Державного департаменту США.

www.unidroit.org

– ЮНІДРУА.

www.uncitral.org

– ЮНСИТРАЛ.

Головні завдання і цілі Інтерполу, згідно зі Статутом:

– забезпечення найширшого співробітництва між зацікавленими органами кримінальної поліції в межах чинного національного законодавства країн-учасниць Інтерполу і у строгій відповідності до положень Всесвітньої декларації з прав людини;

– створення і розвиток всіх необхідних органів, які будуть ефективними у боротьбі із загальною кримінальною злочинністю.

Указані цілі визначають дві сфери діяльності Інтерполу, які умовно можна поділити на зовнішню і внутрішню. Зовнішня сфера, зокрема, це сприяння взаємним прямим контактам кримінальної поліції країн членів; внутрішня – створення в структурі організації (Генерального секретаріату) підрозділів, що забезпечуватимуть функціонування Інтерполу як міжнародного центру з боротьби з міжнародною злочинністю¹.

Відповідно до Статуту Інтерпол не займається діяльністю політичного, військового, релігійного і расового характеру і не втручається в неї.

Співробітництво поліцейських органів в межах Інтерполу засновано на діях, що застосовуються цими органами на території своїх країн і у строгій відповідності до їх національних законодавств. Всі країни, що входять до Інтерполу, мають рівні права незалежно від розміру їх фінансових внесків.

Інтерпол – це адміністративна організація, що виконує роль посередника між поліцейськими органами різних країн світу. Вона не має жодних владних повноважень і тому при обробці запитів, які надходять з-за кордону, здебільшого покладається на співробітництво національних правоохоронних органів.

У своїй діяльності Інтерпол підтримує відносини з Організацією Об'єднаних Націй через її агентства і спеціалізовані установи. Серед них:

– Міжнародна організація цивільної авіації (з питань безпеки цивільної авіації, попередження і припинення незаконних дій проти цивільної авіації);

– ЮНЕСКО (щодо захисту національної, культурної і художньої спадщини та попередження викрадення творів мистецтва);

– Всесвітня організація охорони здоров'я (з питань, пов'язаних із зловживанням психотропними речовинами);

– Міжнародний телекомунікаційний союз (щодо проблем телекомунікаційної мережі Інтерполу);

– Всесвітня організація інтелектуальної власності (щодо порушень прав інтелектуальної власності, зокрема авторського права);

– Всесвітній поштовий союз (щодо злочинів, вчинених з використанням поштових послуг);

– Міжнародне агентство з атомної енергії (зокрема боротьба з незаконним переміщенням радіоактивних і ядерних речовин);

– Міжнародна морська організація (з питань морського піратства);

– Департамент гуманітарних справ (ідентифікація жертв катастроф).

¹ Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества: Междунар. науч.-исслед. проект / РАН, Институт государства и права. – М.: БЕК, 1995. – С. 223.

МОКП – Інтерпол підтримує відносини з багатьма міжнародними організаціями з питань, що стосуються сфери його діяльності. Зокрема, співпрацює з Радою Європи. В межах цієї взаємодії посадових осіб Інтерполу запрошують як спостерігачів для участі у зустрічах Європейської комісії з проблем боротьби зі злочинністю. Крім того, Інтерпол підтримує тісні стосунки з групою Помпиду, яка вивчає проблеми, пов'язані з наркоманією і незаконним обігом наркотиків, та з Багатогалузевою групою з питань боротьби з корупцією, яка відповідає за створення проектів конвенцій з корупції, а також з такими міжнародними організаціями, як Всесвітня митна організація (зокрема з питань транспортування наркотиків і контрабанди), Міжамериканська комісія з контролю за зловживанням наркотиками, Всесвітня торгова організація (зокрема з питань, пов'язаних, з підробкою товарів, що виробляються).

Структура МОКП – Інтерпол передбачає функціонування в кожній країні-члені Організації Національного центрального бюро Інтерполу (НЦБ), через яке регулюється міжнародне поліцейське співробітництво. НЦБ – повноважний поліцейський орган чи формування, що має статус представника Інтерполу у власній країні.

Відповідно до своїх завдань національні центральні бюро:

- збирають з вітчизняних джерел документи та інформацію, пов'язану з міжнародною правоохоронною діяльністю, й передають ці матеріали до інших НЦБ та Генерального секретаріату;
- забезпечують виконання у своїй країні поліцейських запитів і вжиття заходів на прохання НЦБ інших країн;
- приймають від НЦБ запити щодо надання інформації, проведення перевірок тощо та відповідають на них;
- передають до НЦБ інших країн прохання вітчизняних судових або поліцейських органів про міжнародну допомогу, зокрема про виконання судово-медичних експертиз;
- керівники НЦБ беруть участь у сесіях Генеральної асамблеї Інтерполу в складі делегацій своїх країн і в подальшому забезпечують втілення в життя прийнятих Асамблеєю резолюцій.

Але основним призначенням національних центральних бюро є залучення поліцейських органів країни в міжнародну боротьбу зі злочинністю, налагодження і підтримка контактів з іншими національними центральними бюро і Генеральним секретаріатом Інтерполу шляхом забезпечення безперервного, швидкого і якісного обміну інформацією. Законодавство деяких країн-членів Інтерполу передбачає міжнародне співробітництво органів поліції виключно в рамках МОКП – Інтерпол, тобто через національні центральні бюро. Серед таких країн можна зазначити Австрію, Німеччину, Росію, Францію² й Україну.

Academic Council on the United Nations System. Академический совет ООН
<http://www.yale.edu/acuns/>

– діяльність міжнародних організацій, міжнародні договори.

Union of International Associations' International Organization Web Sites
<http://www.uia.org/website.htm>

– представництва міжнародних організацій в Інтернеті.

Official Web Site Locator for the United Nations System
<http://www.unsystem.org/index.html>

– інформація по системі ООН. Міжнародні організації, що не входять до ООН.

International Organizations, Northwestern University
<http://www.lib.nwu.edu/qovpub/resource/intemat/igo.html>
– міжнародні організації.

UC Berkeley Library Web: International Organizations
<http://www.lib.berkeley.edu/GSSI/igotab3.html>
– міжнародні організації, банки розвитку, інформація по «Великій вісімці», по ГАТТ.

Yahoo Government, International Organizations
[http://dir.yahoo.com/Government/International Organizations/](http://dir.yahoo.com/Government/International%20Organizations/)
– міжнародні організації.

The United Nations Homepage
<http://www.un.org>
– довідкова інформація про ООН. Сесії ООН, події, основні агентства ООН.

UN Peacekeeping
<http://www.un.org/russian/topics/peace/peacekee/pko.htm>
– офіційний сервер ООН. Включає активну карту поточних і завершених місій ООН з підтримки миру. Підтримується на російській мові.

World Trade Organization
<http://www.wto.org>
– офіційна сторінка ВТО. Довідкові матеріали по ВТО і ГАТТ. Підтримується на французькій, іспанській і англійській мовах.

Geneva International Non-Governmental Organizations
<http://geneva.intl.ch/qi/eqimain/etyO5.htm>
– неурядові організації, що мають представництва у Женеві.

² Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества: Междунар. науч.-исслед. проект / РАН, Институт государства и права. – М.: БЕК, 1995. – С. 222.

www.who.org

– Всесвітня організація охорони здоров'я.

www.worldbank.org

– Група Всесвітнього банку.

www.imf.org

– Міжнародний валютний фонд.

ibis.ib.upu.org

– Всесвітня поштова спілка.

www.itu.int

– Міжнародна спілка електрозв'язку.

www.wmo.ch

– Всесвітня метеорологічна організація.

www.wipo.int

– Всесвітня організація інтелектуальної власності.

www.ifad.org

– Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку.

www.unido.org

– Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку.

www.iaea.org

– Міжнародне агентство з атомної енергії.

UNESCO

<http://www.unesco.org/general/rus/>

– історія і сучасна структура ЮНЕСКО; список публікацій ЮНЕСКО, юридичні інструменти, пов'язані з діяльністю ЮНЕСКО. Підтримується на російській мові.

University of Michigan Documents Center International Agencies and Information on the Web

<http://www.lib.umich.edu/libhome/Documents.center/intl.html>

– міжнародні організації. Підтримується бібліотекою Університету штату Мічиган.

UN News

<http://www.un.org/News/>

– джерело новин про поточну діяльність ООН з її офіційного сервера.

Однак, як свідчить практика міжнародного поліцейського співробітництва, відповідні положення законодавства носять, як правило декларативний характер. Указане зумовлено тим, що наряду з каналами Інтерполу правоохоронними органами під час міжнародного співробітництва активно використовуються офіцери зв'язку (поліцейські аташе) в посольствах та можливості інших правоохоронних організацій (Європол, Міжнародна організація з міграції тощо). Співробітництво також здійснюється в рамках міжвідомчих міжнародних договорів, що регламентують порядок безпосереднього (або прямого) співробітництва відповідних органів різних держав, наприклад податкових, органів внутрішніх справ тощо.

1.1.2. Принципи співробітництва в системі Інтерполу

Взаємодія поліцій різних країн в системі Інтерполу як частина співробітництва держав в боротьбі зі злочинністю, може розвиватися лише при неухильному дотриманні загальних принципів міжнародного права і в першу чергу принципу співробітництва, суверенної рівності держав, невтручання в їх внутрішні справи, принципу поваги прав людини, а також – забезпечення невідворотності покарання за вчинене протиправне діяння.

За час існування Інтерполу, в цій організації сформувались специфічні принципи співробітництва країн учасниць.

По-перше, у співробітництві може приймати участь не тільки поліція, але і всі правоохоронні органи, в функції яких входять попередження, розкриття, розслідування злочинів, розшук злочинців і безвісно відсутніх – функціональний принцип.

По-друге, співробітництво на національному рівні повинно спиратись на якісну організаційну основу: у кожній країні повинен бути створений постійно діючий спеціальний підрозділ – національне центральне бюро Інтерполу (НЦБ), який повинен забезпечити оперативне проходження інформації (запитів і відповідей) та обробку інформації, визначені механізм і процедура співробітництва з урахуванням можливості і необхідності залучення в нього не тільки поліції, але і всіх інших зацікавлених правоохоронних органів.

По-третє, в кожній країні мають бути нормативно визначені місце НЦБ в загальнодержавному механізмі міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, обсяг і межі його функціональної компетенції у взаємовідносинах з іншими правоохоронними органами (суд, прокуратура).

По-четверте, співробітництво має здійснюватись на взаємній основі – усі запити, що надходять від інших НЦБ та з Генерального секретаріату повинні виконуватись.

По-п'яте, співробітництво поліції в Інтерполі може здійснюватись лише тільки у справах про загальнокримінальні злочини, тобто забороняється обмін інформацією у справах про злочини політичного, релігійного, військового чи расового характеру згідно зі ст. 3 Уставу.

Що ж стосується випадків коли запитується допомога у справі щодо злочину, який в одній країні кваліфікується як загальнокримінальний, а в

інший, як політичний (релігійний, військовий, расовий), компетентні органи країни, у якій запитується допомога, залишають за собою право вирішувати надавати чи не надавати таку допомогу згідно зі своїм національним законодавством. Тобто визначення характеру вчиненого злочину – справа внутрішньої компетенції країн-членів Інтерполу.

1.1.3. Механізми міжнародного поліцейського співробітництва через Інтерпол

Інтерпол відкриває широке коло можливостей у боротьбі проти міжнародної злочинності, зокрема завдяки таким найважливішим механізмам надання допомоги країнам-членам:

– Інформаційно-пошукова система I-24/7 (система I-24/7) – глобальна телекомунікаційна система Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, яка побудована з урахуванням новітніх інформаційних технологій та надає якісний та конфіденційний цілодобовий безпосередній доступ до інформаційних ресурсів Генерального секретаріату Інтерполу, а також дозволяє здійснювати обмін інформацією між національними центральними бюро Інтерполу.

– Банки даних Генерального секретаріату Інтерполу – система програмно-апаратних, мовних та організаційних засобів Генерального секретаріату Інтерполу, призначених для централізованого накопичення та колективного використання інформації, а також сама інформація про розшукувані, викрадені, втрачені або виявлені предмети, осіб, які переховуються від правоохоронних органів, зникли безвісти або не можуть повідомити про себе ніяких відомостей (в тому числі діти та неідентифіковані трупи) тощо.

– Інтерпол оснащено комп'ютеризованою Системою кримінальної інформації (ICIS). Вона містить кілька типів файлів, наприклад іменні файли конфіскацій наркотиків тощо. За допомогою цієї системи можна вести пошук різноманітної інформації: встановлювати особу злочинців, використані ними банківські рахунки, назви та адреси причетних до злочину компаній. Фотографії та відбитки пальців злочинців теж зберігаються в системі ICIS. Відділ боротьби з економічними злочинами Інтерполу користується більш ніж 100 кодами злочинів і понад 30 допоміжними кодами методів діяльності, а отже Інтерпол може провадити подальші пошуки та аналіз справ.

– Система автоматизованого пошуку (ASF) – ця комп'ютерна система дозволяє національним центральним бюро або поліцейським органам вести електронний пошук певної інформації в банках даних, що зберігається в центральному сервері ASF у Генеральному секретаріаті. Крім того, ця система уможливорює пересилання зображення (скажімо, фотознімків або відбитків пальців) безпосередньо НЦБ одне одному. ASF введена в експлуатацію в червні 1992 р. Відтепер, узявши на озброєння систему I-24/7, систему кодування та ASF, Інтерпол має всеосяжну світову мережу зв'язку, здатну за лічені хвилини передавати зашифровані тексти та зображення.

Група аналізу кримінальної оперативної інформації (АСІ) провадить фаховий аналіз кримінальної оперативної інформації. Вона створена при

The National Research Center for Coal and Energy Guide to Internet Resources for Energy and the Environment

<http://pslab11.polsci.wvu.edu/nrcce/envir.html>

– державні установи США, міжнародні організації, департаменти ООН, наукові установи, що займаються питаннями навколишнього середовища. Підтримується Університетом штату Західна Вірджинія.

The Earth Network for Sustainable Development

<http://www.ecouncil.ac.cr>

– матеріали Самміту з проблем Землі, посилання на інші організації зі всесвітнього розвитку, документи і доповіді Ради Землі, огляди, і посилання на організації, що займаються питаннями навколишнього середовища. Підтримується Радою Землі, створеною за підсумками Самміту з проблем Землі у 1992 р.

Міжнародні організації

www.un.org/Depts/eca

– Економічна комісія для Азії (ООН).

www.unicc.org/unepce

– Європейська економічна комісія (ООН).

www.eclac.cl

– Економічна комісія для Латинської Америки і Карибського басейну (ООН).

www.unescap.org

– Економічна і соціальна комісія для Азії і Тихого океану (ООН)

www.escwa.org.lb

– Економічна і соціальна комісія для Західної Азії (ООН).

www.ilo.org

– Міжнародна організація праці.

www.fao.org

– Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй.

www.unesco.org

– Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки, культури.

www.icao.org

– Міжнародна організація цивільної авіації.

галузі охорони навколишнього середовища.

Centre for Environmental Research and Conservation

<http://cerc.columbia.edu>

– етика навколишнього середовища, політика і навколишнє середовище, економіка і навколишнє середовище, збереження флори і підтримка екосистем, продовольчі ресурси, відходи, мінерали, забруднення водного басейну, водні ресурси, забруднення атмосфери.

Centre for International Environmental Law

<http://www.econet.apc.org/ciel/>

– міжнародні угоди, наукові статті з різних питань навколишнього середовища. Сайти, що публікують закони про навколишнє середовище.

EnviroLink

<http://www.envirolink.org>

– широке коло проблем з охорони навколишнього середовища. Календар подій, пошуковий механізм в рамках сервера та архів телеконференцій з навколишнього середовища. Підтримується некомерційною організацією.

Environmental Law Around the World

<http://www.elaw.org/elawworldwide.html>

– підтримується Альянсом по законодавству про навколишнє середовище.

General Environmental Resources from Eldis

<http://ntl.ids.ac.uk/eldis/prapra.htm>

– організації, каталоги, урядові сервери, телеконференції з охорони навколишнього середовища.

Environmental Organization Web Directory

<http://www.webdirectory.com>

– організації, працюючі в галузі вивчення і охорони навколишнього середовища.

Professor Ronald Mitchell's Environmental Research Resource

<http://darkwinq.uoregon.edu/~rmitchel/envres.shtrnl>

– міжнародні договори, сайти із загальних питань навколишнього середовища. Бібліографія з міжнародних питань навколишнього середовища.

Resources for Teaching Northwest Environmental History

<http://www.wsu.edu:808Q/-forrest/>

– бібліографії і ресурси Інтернету з історії питання навколишнього середовища, етики навколишнього середовища. Підготовлений за підсумкам Симпозіуму з історії навколишнього середовища північно-західних областей США, проведеним у Вашингтоні в 1996 р.

Генеральному секретаріаті у 1993 р. щоб надавати підтримку повсякденній роботі поліції. Укомплектована кількома кваліфікованими аналітиками-криміналістами. Інформаційний процес складається з таких п'ятих етапів:

– одержання інформації з внутрішньої бази даних, зведень, які надходять від країн-членів, і матеріалів, наданих країнами, які звертаються за допомогою;

– оцінка даних;

– комп'ютерна обробка даних за спеціальними програмами;

– аналіз, розробка теорій і формулювання висновків;

– розповсюдження аналітичних звітів серед країн, які за ними звернулися.

Інтерпол має різноманітні засоби поширення інформації серед країн-членів, зокрема через міжнародні повідомлення або циркулярні листи.

Метою міжнародних повідомлень є обмін інформацією між поліцейськими відомствами країн-членів через національні центральні бюро. У них подаються установчі дані злочинця, його зовнішні ознаки, фотографії та відбитки пальців.

Основними напрямками взаємодії з Генеральним секретаріатом Інтерполу є:

– використання електронних реєстрів інформації (баз даних) Генерального секретаріату;

– обмін аналітичною інформацією щодо сучасних тенденцій розвитку транснаціональної злочинності;

– обмін інформацією щодо новітнього передового досвіду правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю;

– організація участі представників правоохоронних органів України у міжнародних заходах (конференціях, семінарах, робочих зустрічах), що проводяться Інтерполом;

– співпраця щодо організації в Україні міжнародних заходів, що проводяться під егідою Інтерполу;

– організація навчання і стажування працівників робочого апарату НЦБ Інтерполу в Генеральному секретаріаті Інтерполу;

– співпраця в рамках проектів Інтерполу.

Проект Генерального секретаріату Інтерполу – це довготермінова узгоджена спільна діяльність Генерального секретаріату Інтерполу та правоохоронних органів держав-членів Інтерполу щодо збору, аналізу та узагальнення інформації про певний вид/напрямок транснаціональної злочинності.

Головними цілями проектів є:

– збір, вивчення і аналіз інформації про певний вид транснаціональної злочинності (злочинні групи, їх членів тощо);

– ідентифікація осіб, що вчинюють відповідні злочини;

– ідентифікація членів організованих злочинних груп, що вчинюють відповідні злочини, дослідження їх ієрархічної структури, сфер, методів і наслідків злочинної діяльності;

– підготовка узагальнених звітів для розповсюдження серед правоохоронних органів країн-учасників проектів;

– створення банків даних злочинних груп і їх членів, що вчинюють відповідні злочини;

– допомога країнам-членам Інтерполу в обміні інформацією з питань розслідування відповідних кримінальних справ;

– встановлення безпосередніх контактів між національними центральними бюро Інтерполу та правоохоронними органами, що є учасниками конкретного проекту.

Україною здійснюється взаємодія з Генеральним секретаріатом Інтерполу в рамках таких проектів:

– «Мілленіум» (тисячоліття) – проект, запроваджений для збору та аналізу інформації про транснаціональну євразійську організовану злочинність;

– «Бридж» (міст) – проект щодо протидії нелегальній міграції;

– «Сідраг» – проект щодо збору інформації про розповсюдження синтетичних наркотиків.

1.2. Організаційні засади взаємодії Національного центрального бюро Інтерполу з правоохоронними органами України та іноземних держав світу на досудовому слідстві

Структура Інтерполу передбачає функціонування в кожній державі-члені Національного центрального бюро Інтерполу (далі – НЦБ Інтерполу або НЦБ) – підрозділу, який безпосередньо забезпечує міжнародне співробітництво правоохоронних органів своєї держави в рамках Інтерполу.

В Україні таким підрозділом є Національне центральне бюро Інтерполу (далі – НЦБ Інтерполу України), яке функціонує в структурі Міністерства внутрішніх справ України та організовує міжнародне співробітництво всіх правоохоронних органів нашої держави в рамках Організації.

Зокрема, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про Національне центральне бюро Інтерполу» від 25 березня 1993 року № 220, взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби із злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни, здійснюється лише через Національне центральне бюро Інтерполу (далі – НЦБ Інтерполу або НЦБ).

Порядок використання правоохоронними органами України можливостей НЦБ Інтерполу для співробітництва з Генеральним секретаріатом Інтерполу та правоохоронними органами зарубіжних держав під час здійснення діяльності, пов'язаної з попередженням, розкриттям та розслідуванням злочинів, які мають транснаціональний характер або виходять за межі України визначаються чинним законодавством України.

Нормативними актами, які безпосередньо встановлюють засади діяльності робочого апарату НЦБ Інтерполу є:

– Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол;

– Положення про національне центральне бюро Інтерполу, затверджене

United Nations High Commission for Refugees, REFWORDT

<http://www.unhcr.ch/refworld/welcome.htm>

– документи з інформацією про біженців, доповіді про ситуації у різних країнах, міжнародні договори, література, інформаційні агентства. Підтримується Центром досліджень UNHCR.

The Division for the Advancement of Women

<http://www.undp.org/fwcw/daw.htm#DAW>

– офіційний сервер Комісії зі становищу жінок ООН. Ресурси, присвячені діяльності ООН у галузі прав жінок.

Сайт Рада Європи з прав людини

[//www.coe.fr](http://www.coe.fr)

Сайт Українського бюро інформації Ради Європи з прав людини

[//www.coe.kiev.ua](http://www.coe.kiev.ua)

Сайт Центра знань з прав людини (м. Харків)

[//www.bi.com.ua/hro/default.php3](http://www.bi.com.ua/hro/default.php3)

Virtual Library on International Development

<http://w3.acdi-cida.qc.ca/virtual.nsf>

– загальна інформація і соціальні показники з прав людини і розвитку. Основні доповіді ООН в цій галузі. Підтримується на французькій і англійській мовах.

Amnesty International (Official)

<http://www.amnestv.org>

– ресурси з прав людини, офіси Amnesty International по всьому світі, інформаційні листи і відержки зі щорічних доповідей.

Minority Rights Database

<http://www.uel.ac.uk/law/mr/min.htriil>

– база даних з прав меншостей.

Право навколишнього середовища

Devline

<http://www.ids.ac.uk/>

– електронна інформаційна система з розвитку і навколишнього середовища (ELD1S).

Center of Excellence for Sustainable Development

<http://www.sustainable.doe.gov>

– публікації з розвитку, інформація про національні і міжнародні організації в

Human Rights Resources on the Internet
<http://elsinore.cis.yale.edu/lawweb/hrpage.htm>
– ресурси з прав людини.

Human Rights Watch
<http://www.hrw.org>
– щорічні доповіді Human Rights Watch, доповіді по окремих країнах, статті, написані співробітниками Human Rights Watch, інші сайти з прав людини. Підтримується незалежною неурядовою організацією.

Human Rights Web
<http://www.hrweb.org>
– загальна інформація, документи ООН та інших організацій, сайти з прав людини.

Derechos: This Week in Human Rights
<http://www.derechos.org/human-riqhts/briefs/>
– доповіді по країнах про випадки порушення прав людини. Підтримується Організацією з прав людини Латинської Америки.

DIANA Homepage
<http://www.law.uc.edu/Diana/>
– база даних з прав людини і міжнародного права. Включає чотири сервера: Бібліотека Школи права Університету Йеля, Бібліотека з прав Університету Торонто, Бібліотека з права Коледжу права Університету Цинциннаті і Бібліотека з законів про права людини Університету Мінесоти. Кожний сервер містить свою колекцію матеріалів: загальні документи з прав людини (Міннесота), американські судові прецеденти (Йель), права жінок, (Торонто), ООН і матеріали Організації африканської єдності (Цинциннаті).

Globalvision
<http://www.iac.apc.org/globalvision/hmnrts/hmnrts.html>
– активна карта з прав людини «Globalvision», що містить інформацію про ресурси з прав людини по країнах світу. Загальні посилання по правам людини.

International Human Rights and Humanitarian Intervention
<http://www.webcom.com/hrin/welcome.html>
– збройні конфлікти, міжнародна допомога, права людини і гуманітарне право, імміграція, всесвітній розвиток, багатонаціональні корпорації, ООН, громадянські права в США. Підтримується Інтерактивною мережею з прав людини.

International Humanitarian Law
<http://www.icrc.org/enq/ihl>
– міжнародне гуманітарне право.

постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220;

- Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, затверджена спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997 р. № 3/1/2/5/2/2;
- Наказ МВС України від 15 лютого 1995 року № 104 «Про створення підрозділів Укрбюро Інтерполу» та Типові завдання та функції підрозділів Укрбюро Інтерполу в головних управліннях, управліннях МВС України в Криму, областях, містах Києві та Севастополь;
- Інструкція про приймання осіб, які підлягають видачі (екстрадиції) з держав, що не мають спільних кордонів з Україною та не є членами СНД, затверджена наказом МВС України від 24.05.2005 № 369.

Серед нормативних актів, які стосуються діяльності робочого апарату НЦБ Інтерполу:

- Положення про основи організації розкриття органами внутрішніх справ України злочинів загальнокримінальної спрямованості, затверджена наказом МВС України від 30 квітня 2004 року № 458. (п. 2: 2.5, 2.14; п. 4: 4.21);
- Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене Указом Президента України від 17 жовтня 2000 року № 1138 (п. 6, п. 10);
- Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року (ст. 6, ст. 7);
- Закон України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року (ст. 8);
- Кримінально-процесуальний кодекс України (ст. 31);
- Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року (ст.ст. 5-7);
- Указ Президента України від 6 лютого 2003 року № 84 «Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією» (п. 9);
- Указ Президента України від 22 липня 2003 року № 740 «Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму» (п. є);
- Указ Президента України від 9 лютого 2004 року № 175 «Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції».

В Україні, як і в інших країнах-учасниках Інтерполу, нормативно закріплений порядок співробітництва Національного центрального бюро Інтерполу (НЦБ) з усіма правоохоронними органами всередині країни, що здійснюють провадження у кримінальних та оперативно-розшукових справах.

НЦБ Інтерполу забезпечує співробітництво правоохоронних органів України та зарубіжних країн як загалом, так і за окремими напрямками боротьби із злочинністю.

Правоохоронні органи України надсилають запити безпосередньо до НЦБ

Інтерполу або через територіальні підрозділи НЦБ – відділи та групи НЦБ Інтерполу, що в процесі своєї діяльності здійснюють зв'язок з:

- галузевими службами ГУМВС, УМВС, УМВСТ, міськрайліноорганами;
- іншими правоохоронними органами України, що функціонують в межах регіону;

- територіальними підрозділами інших міністерств та відомств України;
- Національним центральним бюро Інтерполу.

Порядок направлення запитів до НЦБ Інтерполу, їх типову форму і зміст регламентовано Інструкцією про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів.

Дослідження такого інституту як НЦБ, зокрема нормативної бази його діяльності й організації роботи, дозволяють розглянути його сутність з різних боків. У частині, що стосується виключно його функцій з організації взаємодії правоохоронних органів різних держав НЦБ можна визначити, з одного боку, як суб'єкта взаємодії, з іншого – як посередника взаємодії. У той же час фактично НЦБ Інтерполу це структурний підрозділ МВС України, який керується у своїй діяльності законодавством України про міліцію, оперативно-розшукову діяльність тощо. Дискусії щодо місця НЦБ Інтерполу в системі правоохоронних органів України, як і в системі органів внутрішніх справ, продовжуються вже тривалий час. Відповідні питання виникають й щодо повноважень підрозділу, змісту його завдань і функцій.

На нашу думку розуміння інституту НЦБ Інтерполу має виходити з розуміння його криміналістичної сутності з урахуванням нормативної бази, що регулює його діяльність як суб'єкта і посередника взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних країн, а також визначає НЦБ як структурний підрозділ МВС України й, відповідно, правовий статус його працівників.

Зокрема, під час відпрацювання НЦБ запитів правоохоронних органів України у кримінальних або оперативно-розшукових справах про злочини, коли запит правоохоронного органу України перекладається на іноземну мову та надсилається до НЦБ Інтерполу іноземної держави, НЦБ виконує в певній мірі посередницьку функцію під час здійснення взаємодії. Тобто взаємодія здійснюється між органом досудового слідства України та іноземним правоохоронним органом, який безпосередньо здійснюватиме перевірку по запиту на території відповідної держави.

На перший погляд НЦБ Інтерполу України та НЦБ відповідної держави виступають посередниками. Однак, з іншої сторони, саме НЦБ Інтерполу України вирішує питання або, можна сказати, приймає рішення про здійснення взаємодії у кожному конкретному випадку. Тобто НЦБ не тільки виконує посередницьку роль, а й здійснює оцінку інформації, що надсилається у запиті, аналізує зміст запиту щодо відповідності його Статуту та Стандартам Інтерполу, законодавству України, а в багатьох випадках НЦБ може відмовити у виконанні запиту, ініціативно викласти інше формулювання запитань, поставлених у запиті. Указане може бути зумовлено практичним досвідом співпраці з правоохоронними органами іноземних

– загальні ресурси з міжнародних відносин, матеріали по Канаді, Латинській Америці, Західній Європі, Росії і країнам колишнього СРСР, боснійському конфліктові, Близькому Сході, Азії і Африці. Підтримується факультетом політичних наук Університету штату Луїзіана.

ACUNS External Links

<http://www.brown.edu/Departments/ACUNS/NEW links>

– дипломатія, роззброювання, міжнародні відносини, міжнародні організації, світ і безпека, міжнародна торгівля. Підтримується Академічною радою Організації Об'єднаних Націй в Університеті Брауна.

IO Resources from the International Organization Net

<http://csf.colorado.edu/isa/sections/io/intemet.html>

– ресурси з різних аспектів міжнародних відносин.

International Affairs Network International Affair's Resources

<http://www.etown.edu/vl/>

– ресурси з міжнародних відносин в Інтернеті.

Infomanage International Inc.

<http://infomanage.com>

– конфлікти, неурядові організації, навколишнє середовище.

Міжнародна безпека

British American Security Information Council

<http://www.basicint.org>

– прес-релізи, публікації і статті по темах, пов'язаним з ядерною зброєю і поширенням іншої зброї.

Arms Control and Disarmament Agency

<http://www.acda.gov>

– ресурси, пов'язані з роззброюванням.

Stockholm International Peace Research Institute

<http://www.sipri.se>

– проблеми миру і безпеки. Поширення зброї, ядерна зброя і хімічна зброя.

Права людини

Research Guide to Human Rights

<http://www.spfo.unibo.it/spolfo/HRLAW.htm>

– ресурси з прав людини.

The University of Western Australia's Public International Law site
<http://www.law.ecel.uwa.edu.au/intlaw/>
– міжнародні відносини і міжнародне право.

IANWeb Resources: international Law
<http://www.pitt.edu/~ian/resource/law.htm>
– ресурси з міжнародного права.

International Economic Law Links
http://www.tufts.edu/fletcher/inter_econ_law/iellinks.htm
– ресурси з міжнародного економічного права.

Surfing the International Law Net and Other Research Ventures
<http://www.lib.uchicago.edu/~llou/intlaw.html>
– міжнародні організації, книги, бази даних, бібліотечні каталоги, журнали, телеконференції, архіви, інформаційні агентства і науково-дослідницькі центри з міжнародного права.

University di Bologna Facolta di Scienze Politiche Research Guide to International Law on the Internet
<http://www.spfo.unibo.it/spolto/ILMAIN.htm>
– міжнародне право.

Міжнародні відносини

University of Michigan Political Science Statistical Resources on the Web
<http://www.lib.umich.edu/libhome/Documents.center/stpolisc.html>
– архіви даних з міжнародних відносин, економіки тощо.

Correlates of War Military Interstate Disputes Data Set
<http://pss.la.psu.edu/DATARES.HTM>
– переглянута версія збірника даних «Міждержавний військовий конфлікт», зібраного в рамках проекту Correlates of War. Охоплює період 1816-1992 рр. і забезпечує інформацію про конфлікти, в яких одна чи більше держав загрожують або використовують силу проти однієї чи більше держав.

Professor Robert J. Beck's Foreign Affairs Page
<http://wsrv.cias.virginia.edu/~rib3v/hb.html>
– довідкові матеріали з міжнародних відносин, система ООН, НПО і МПО, міжнародне право, права людини, засоби масової інформації. Підтримується Університетом штату Вірджинія.

LSU Political Science Department Foreign, Comparative and International Resources
<http://www.lsu.edu/guests/poli/public.html/foreign.html>

держав у відповідних справах, зокрема, особливостями законодавства країни до якої надсилається запит, певними вимогами НЦБ Інтерполу відповідної країни до змісту запитів тощо.

Тобто НЦБ можна розглядати й як повноцінного суб'єкта взаємодії, що виконує властиві виключно йому функції та, відповідно, взаємодіє з правоохоронними органами України та іноземних держав.

Особливо іншого змісту набуває розуміння сутності інституту НЦБ Інтерполу у сфері організації міжнародного розшуку та екстрадиції. Указане зумовлено тим, що у відповідних матеріалах НЦБ Інтерполу виступає не тільки посередником і суб'єктом взаємодії, а й органом, що безпосередньо організовує та координує проведення розшукових заходів в першому випадку, та є безпосереднім виконавцем (екстрадиції) у другому.

У зв'язку з цим, особлива сукупність завдань і функцій НЦБ Інтерполу, визначених нормативними документами, що регулюють його діяльність, структура, що передбачає функціонування робочого апарату Національного центрального бюро Інтерполу (НЦБ) в Міністерстві внутрішніх справ та територіальних підрозділів НЦБ в ГУМВС та УМВС України, зумовлюють необхідність визначення криміналістичного значення (або криміналістичної сутності) НЦБ Інтерполу в діяльності з розкриття та розслідування транснаціональних злочинів.

На нашу думку криміналістична сутність участі НЦБ Інтерполу у діяльності з розкриття і розслідування злочинів полягає у забезпеченні ним взаємодії органів досудового розслідування з правоохоронними органами іноземних держав та Генеральним секретаріатом Інтерполу під час провадження у кримінальних та оперативно-розшукових справах. Тобто в даному випадку йде мова про форму взаємодії в рамках міжнародних та регіональних організацій.

Необхідно зазначити, що під час здійснення своїх завдань і функцій НЦБ Інтерполу може одночасно виступати посередником і суб'єктом взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних країн, а також виконувати інші властиві виключно йому функції (міжнародний розшук, приймання (екстрадиція) осіб).

Інтерпол – це чітко налагоджена система обміну криміналістично-значущою інформацією, яка дозволяє користувачам, якими є правоохоронні органи, обмінюватися даними і взаємодіяти під час попередження, розкриття та розслідування злочинів.

Схематично канал проходження інформації або здійснення взаємодії виглядає так: практичний підрозділ правоохоронного органу України → територіальний підрозділ НЦБ Інтерполу → НЦБ Інтерполу України → НЦБ Інтерполу іноземної держави → поліцейський (практичний) підрозділ правоохоронного органу іноземної держави. Так само можна проілюструвати зворотній зв'язок: поліцейський підрозділ іноземної держави → НЦБ Інтерполу іноземної держави → НЦБ Інтерполу України → територіальний підрозділ НЦБ Інтерполу → практичний підрозділ правоохоронного органу України.

Указана схема проходження інформації не є єдиною можливою, що може

бути зумовлено суб'єктами такої взаємодії, завданнями, які вирішуються у конкретному випадку співпраці тощо. Наприклад, якщо запит правоохоронного органу іноземної держави стосується перевірки особи за кримінальними обліками, з метою отримання відповідної інформації НЦБ Інтерполу України взаємодіятиме з ДІТ МВС України, або лише перевірить наявність відомостей щодо особи за обліками цього підрозділу. У випадках, коли запит стосується розшуку особи, НЦБ також взаємодіятиме з підрозділами карного розшуку або боротьби з організованою злочинністю. У матеріалах щодо перевірки суб'єктів господарської діяльності, законності здійснення зовнішньоекономічних операцій – з Державною податковою адміністрацією, ДДСБЕЗ МВС України.

Крім того, у багатьох випадках взаємодії каналами Інтерполу, як ланка виключається територіальний підрозділ НЦБ Інтерполу. Це має місце у випадках, коли ініціатором запиту до правоохоронних органів іноземної держави є центральний орган правоохоронного відомства, наприклад, Служба безпеки України, Державна податкова адміністрація тощо. Під час виконання звернень іноземних правоохоронних органів, НЦБ Інтерполу України може також взаємодіяти безпосередньо з центральними підрозділами карного розшуку, боротьби з організованою злочинністю, боротьби з економічною злочинністю тощо, які у свою чергу скеровують завдання про здійснення необхідних заходів своїм підрозділам на місцях.

Під час здійснення територіальними підрозділами правоохоронних органів України перевірок інформації за обліками Генерального секретаріату Інтерполу, як ланка взаємодії виключається НЦБ Інтерполу України, оскільки територіальні підрозділи НЦБ Інтерполу мають безпосередній доступ в реальному часі до банків даних Генерального секретаріату Організації. У цьому випадку схематично канал проходження інформації виглядає так: підрозділ правоохоронного органу України → територіальний підрозділ НЦБ Інтерполу → Генеральний секретаріат Інтерполу. Зворотній зв'язок відповідно – Генеральний секретаріат Інтерполу → територіальний підрозділ НЦБ Інтерполу → підрозділ правоохоронного органу України.

По надходженні запиту правоохоронного органу України (НЦБ Інтерполу України) до зарубіжного НЦБ, він не обов'язково скеровуватиметься до поліцейських підрозділів на місцях. Структурна побудова поліції деяких країн світу передбачає функціонування НЦБ Інтерполу як оперативного підрозділу, а не як такого, що забезпечує виключно взаємодію з правоохоронними органами іноземних держав. Як приклад можна навести НЦБ Інтерполу в Естонії: працівники вказаного підрозділу безпосередньо отримують запити від зарубіжних НЦБ, виконують необхідні заходи, зокрема, перевіряють інформацію за банками даних поліції, опитують громадян, вживають заходів щодо встановлення та затримання розшукуваних осіб, здійснюють інші оперативно-розшукові заходи.

З цього приводу варто відмітити, що в Україні неодноразово розглядалось питання надання НЦБ Інтерполу функцій оперативного підрозділу. Разом з тим, втілення цієї ідеї в життя на сучасному етапі було б дещо передчасним, оскільки вказане вимагатиме суттєвої реорганізації НЦБ Інтерполу України,

Фонд «Відродження»
[//www.irf.kiev.ua](http://www.irf.kiev.ua)

Сайти з міжнародного праву і міжнародних відносин

Загальні питання

Міжнародне право
[//www.noord.bart.nl/nbethlehem/law.html](http://www.noord.bart.nl/nbethlehem/law.html)

The Electronic Embassy
<http://www.embassy.org>
– офіційні сервери посольств, розташованих у Вашингтоні. Міжнародні організації.

International Development Research Council
<http://www.idrc.ca/index.html>
– сайти, бази даних та інші інформаційні ресурси Інтернету, зв'язані з розвитком.

Governance Resources
<http://www.aber.ac.uk/-inpwww/links/index.html>
– європейська інтеграція: неурядові і міжурядові організації. Міжнародні програми.

Foreign and International Law Web
<http://www.washlaw.edu/forint/>
– міжнародне право.

Multilateral Project
<http://www.tufts.edu/fletcher/multilaterals.html>
– угоди, договори, історичні документи.

The WWW Virtual Library: Law
<http://www.law.indiana.edu/law/v-lib/lawindex.html>
– внутрішньодержавне і міжнародне право.

Willamette University College of Law Library Resources in International Law
<http://www.willamette.edu/law/longlib/forint.htm>
– міжнародні організації, міжнародні угоди, інформація з прав людини, міжнародних відносин, конституції країн світу, журнали з міжнародного права.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА ІНТЕРНЕТ: АДРЕСИ, САЙТИ, ІНФОРМАЦІЯ

**Ресурси у мережі Інтернет, присвячені дослідженням
в галузі міжнародного права і міжнародних відносин та
внутрішньодержавному законодавству**

Сайти бібліотек, фондів, довідкові ресурси

Berkeley Sunsite Library Links Libweb

<http://sunsite.berkeley.edu/Libweb/>

– американські електронні бібліотеки. Бібліотеки і електронні каталоги бібліотек в інших країнах, інших наукових галузях.

WWW Library Catalog Gateways

www.lib.ncsu.edu/staff/rnorgan/alcuin/wvwecl-catalogs.html

– бібліотеки країн світу, що мають сайти в Інтернеті.

Northwestern University's Library Resources on the Internet

www.library.nwu.edu/resources/librarv/

– бібліотеки, що мають сайти в Інтернеті.

Infobahn Librarian (WWW Library Resources)

<http://www.ualberta.ca/~nfriesen/>

– бібліотеки в Інтернеті.

Carrie: A Full-Text Electronic Library

<http://kuhttp.cc.ukans.edu/carrie/carrmain.html>

– електронна бібліотека з повнотекстовими електронними версіями багатьох класичних текстів. Електронні журнали в Інтернеті.

Gabriel: Gateway to European Libraries

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/welcome.html>

– національні бібліотеки Європи.

Національна бібліотека України ім. Вернадського

[//www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)

Києво-Могилянська академія

[//www.ukma.kiev.ua](http://www.ukma.kiev.ua)

Сайт українських ресурсів

[//www.ibernet.com.ua](http://www.ibernet.com.ua)

збільшення його штатної чисельності тощо. Ключовим фактором, що не дозволяє сьогодні покласти на НЦБ Інтерполу України завдання безпосередньо здійснювати оперативно-розшукову діяльність у повному обсязі, є значний обсяг інформації, що опрацьовується в підрозділі: щорічний документообіг НЦБ Інтерполу складає в середньому 50 тис. документів. На сьогодні НЦБ Інтерполу України у більшій мірі виступає суб'єктом організації взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав. При цьому акцент робиться на суворий розподіл компетенції між підрозділами, які беруть участь у такій взаємодії.

З іншого ж боку, НЦБ Інтерполу України організовує міжнародне співробітництво саме оперативних підрозділів органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів України і, відповідно, опрацьовує саме оперативно-розшукову інформацію, координує заходи з організації міжнародного розшуку осіб тощо. У зв'язку з цим, питання надання НЦБ Інтерполу України статусу оперативного підрозділу є дискусійним та потребує більш детального вивчення. До вказаного можна додати, що останніми роками НЦБ Інтерполу України все частіше виступає не тільки засобом обміну інформацією та організатором взаємодії, але й ініціатором та координатором проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих саме на попередження і розкриття злочинів, встановлення та видворення з України осіб – громадян іноземних держав, які займаються злочинною діяльністю, зокрема членів транснаціональних організованих злочинних груп, осіб, що вчинюють сексуальні злочини проти дітей тощо.

Разом з тим, на сьогодні НЦБ Інтерполу України фактично організовує міжнародне співробітництво правоохоронних органів під час попередження, розкриття та розслідування злочинів, тобто забезпечує взаємодію та обмін інформацією з правоохоронними органами іноземних держав та Генеральним секретаріатом організації з відповідних питань. Крім того, НЦБ Інтерполу України забезпечує реалізацію принципу взаємності міжнародного співробітництва, зокрема організовує виконання Україною зобов'язань як члена Інтерполу щодо відпрацювання звернень правоохоронних органів іноземних держав.

Таким чином, НЦБ Інтерполу України є одночасно суб'єктом взаємодії та суб'єктом організації взаємодії з криміналістичної точки зору, та посередником міжнародного співробітництва правоохоронних органів в міжнародно-правовому розумінні.

Необхідно відмітити також, що основною особливістю міжнародного співробітництва в рамках МОКП – Інтерпол є те, що взаємодія здійснюється виключно в цілях кримінального судочинства, тобто з метою виявлення, попередження, розкриття та розслідування злочинів, зокрема отримання криміналістично-значущої інформації, організації розшуку осіб тощо.

Українське законодавство, що регламентує питання міжнародного співробітництва правоохоронних органів України каналами Інтерполу, не відображає всіх існуючих аспектів такої співпраці, залишаючись далеко позаду практики.

Залишаються нормативно неврегульованими питання щодо порядку

(алгоритму) виконання запитів правоохоронних органів іноземних держав правоохоронними органами України. Крім того, чинні нормативні акти з питань міжнародного співробітництва в рамках Інтерполу не містять чіткого механізму звернення правоохоронних органів України за кордон каналами Організації: порядку підготовки і необхідного змісту запитів, підстав та умов, що є обов'язковими для використання можливостей Інтерполу тощо.

На нашу думку, законодавство України з питань міжнародного співробітництва каналами Інтерполу має бути докорінним чином переглянуто, оскільки на сьогодні організація цієї роботи на практиці знаходиться поза сферою регулювання законодавством України та потребує суттєвого реформування з метою приведення до високих стандартів ефективності й всебічного вдосконалення.

1.3. Інститут офіцерів зв'язку аташе з правових питань як форма взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних держав світу

Одним із ефективних засобів співробітництва та взаємодії з правоохоронними органами зарубіжних держав світу з питань розслідування транснаціональних злочинів є використання інституту представників МВС України в Посольствах України за кордоном.

До завдань представників МВС України в Посольствах України за кордоном відноситься:

- представлення інтересів Міністерства внутрішніх справ в країні перебування;
- здійснення нагляду за виконанням, а також координація практичних заходів щодо реалізації міжнародних договорів учасниками яких є Україна та країна перебування;
- здійснення постійного моніторингу та аналізу стану реалізації договірно-правових документів та інших домовленостей між МВС України та МВС країни перебування;
- забезпечення оперативної взаємодії органів внутрішніх справ України та правоохоронних органів країни перебування;
- вивчення законодавчої та нормативної бази країни перебування у правоохоронній діяльності, основних тенденцій її реформування, суттєвих змін, аналіз криміногенної ситуації в країні перебування. Надання МВС України відповідних інформаційних та аналітичних матеріалів, підготовка перекладів основних положень законодавчих актів та надсилання їх до МВС України. Підготовка пропозицій керівництву МВС України щодо вдосконалення законодавчої оперативно-службової діяльності МВС України його органів, взаємодії з громадськістю і ЗМІ, активізації боротьби зі злочинністю;
- відстеження та аналіз інформації стосовно діяльності організованих злочинних угруповань в країні перебування. Збір та опрацювання інформації стосовно зв'язків українських кримінальних структур з кримінальними структурами країни перебування. Підготовка відповідної інформації для МВС

практичної діяльності та підготовці кадрів ОВС: матеріали наук. прак. конф., Київ, 1-2 лютого 1994 р.

210. Шармазанашвили Г.В. Международные межправительственные организации. Учебное пособие. – Москва, 1979. – 281 с.

211. Шемятенков В.Г. Европейская интеграция. Учебное пособие. – М.: Междунар. отношения, 2003. – 400 с.

212. Шибаева Е.А. Право международных организаций. Вопросы теории. – М.: Междунар. отношения, 1986. – 220 с.

213. Шибаева Е.А. Международные организации в системе международно-правового регулирования международных организаций // Советский ежегодник международного права. 1978. – М., 1980. – С. 215-223.

214. Штаб-квартира Интерпола информирует. Выборы нового руководства Интерпола. // Интерпол в России. – №6. – 2000. – С. 11-12.

215. Шуршалов В.М. Международные правоотношения. – М., 1971. – 341 с.

216. Кривчикова Э.С. Основы теории права международных организаций. – М., 1979. – 340 с.

217. Экономика Европейского Союза: Учебник / Г.Ю. Гагарина, В.В. Громыко, З.М. Окрут, О.В. Сагинова. – М., 2003. – 399 с.

218. Эксархопуло А.А. Криминалистика в схемах и иллюстрациях: Учеб. пособие / Ассоц. юрид. центр. – СПб.: Юрид. центр. Пресс, 2002. – 488 с.

219. Энциклопедический юридический словарь / Под общей ред. В.Е. Крутских. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 940 с.

220. Эффективные меры борьбы с транснациональной организованной преступностью: Справочный документ / ООН; Конгресс по предупреждению преступности и уголовному правосудию (Бангкок). – Вена: ООН, 2005. – 28 с.

221. Яблоков Н.П. Расследование организованной преступной деятельности. – М.: Юристъ, 2002. – 172 с.

222. Яблоков Н.П. Транснациональная организованная преступность и некоторые формы международного сотрудничества в борьбе с ней // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. – 2001. – № 4. – С. 17-26.

223. Яровий Б.Д. Інформаційно-правові аспекти протидії правопорушенням транснаціонального характеру // Фінансово-правові дослідження: теорія та практика: Збірник тез. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, – 2006. – С. 195-199.

224. Andre Bossard. Transnational Crime and Criminal Law. Chicago. Illinois: the Office of International Criminal Justice, the University of Illinois at Chicago, 1990. – P. 3.

192. Тимченко Л.А. Священный союз как переход к новой форме межгосударственного сотрудничества // Российский ежегодник международного права. – СПб, 2000. – С. 212-224.
193. Тимченко Л.Д. Международное право: Учебник. – Харьков: Консум; Ун-т внутр. дел, 1999. – 528 с.
194. Толстопятенко Г.П. Европейское налоговое право. Сравнительно-правовое исследование. – М., 2001. – 230 с.
195. Топильская Е.В. Организованная преступность. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 1999. – 256 с.
196. Тункин Г.И. Вопросы теории международного права. – М., Госюриздат, 1962. – 416 с.
197. Тункин Г.И. Теория международного права: (монография). – М.: Зерцало, 2000. – 416 с.
198. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. Международный научно-исследовательский проект. – М.: Изд-во БЕК, 1994. – 279 с.
199. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества: Междунар. науч.-исслед. проект / РАН, Институт государства и права. – М: БЕК, 1995. – 296 с.
200. Ульянова Н.Н. 500-летие трактата Иржи Подебрада об организации мира и безопасности // Сов. государство и право. – 1965. – № 1. – С. 108-117.
201. Усенко Е.Т. Совет Экономической Взаимопомощи – субъект международного права // Советский ежегодник международного права, 1979. – М.: Наука, 1980. – С. 11-44.
202. Фердросс А. Международное право. Пер.с нем. Ф.А. Кублицкого и Р.Я. Карышкиной. Под ред. и с предисл. д-ра юрид. наук Г.И. Тункина. – М.: Изд. иностр. лит., 1959. – 652 с.
203. Филиал НЦБ Интерпола КМ ГУВД Волгоградской области <http://go.bayard.ru/interpol-vgg/sled.asp>
204. Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 980 с.
205. Фисенко И.В. Борьба с международными преступлениями в международном уголовном праве. – Мн.: Тесей, 2000. – 336 с.
206. Цепелев В.Ф. Криминальная коррупция и ее место в системе транснациональной организованной преступности // Современная уголовная политика в сфере борьбы с транснациональной организованной преступностью и коррупцией: Материалы Третьего парлам. междунар. «круглого стола» по пробл. борьбы с транснац. преступностью, Иркутск-Москва / Моск. ин-т МВД РФ и др.; (Редкол.: Максимов СВ. (пред.) и др.). – М.: АО «Центр ЮрИнфоР», 2002.
207. Циганкова Т.М., Гордеева Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 340 с.
208. Черкес М.Ю. Міжнародне право: підручник. – К.: Знання, 2000. – 292 с.
209. Чубарев В.Л., Мацко А.С. Деякі аспекти проблеми діяльності Укрбюро (НЦБ) Інтерполу // Наукові розробки академії по вдосконаленню

України;

– збір та опрацювання інформації про злочинні прояви у сфері економіки країни перебування, «відмивання коштів», у тому числі через офшорні зони країни перебування, зловживань у банківських та кредитно фінансових сферах. Подання відповідних пропозицій МВС України, сприяння оперативному обміну інформацією між відповідними підрозділами міністерств внутрішніх справ України та країни перебування;

– відстеження та аналіз питань незаконного обігу наркотиків, насамперед про перевезення наркотиків через країну перебування, особливо на територію і через територію України. Внесення відповідних пропозицій МВС України, сприяння оперативному обміну інформацією між відповідними підрозділами міністерств внутрішніх справ України та країни перебування;

– відстеження питань торгівлі людьми, в тому числі зв'язків злочинних угруповань у цій сфері. Відстеження та аналіз питань нелегальної міграції, можливу участь у такій діяльності українських юридичних і фізичних осіб, внесення пропозицій по активізації боротьби з цими злочинними явищами;

– відстеження практики професійного навчання поліцейських в навчальних закладах, за місцем служби та у міжнародних миротворчих силах, сприяння оперативному обміну інформацією з питань психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності поліції, в тому числі з використанням новітніх психотехнологій у кадровій роботі та боротьбі зі злочинністю;

– відстеження та аналіз практики правоохоронних органів країни перебування щодо захисту інтелектуальної власності, практики боротьби з комп'ютерною злочинністю та використанням високих технологій у злочинній діяльності, внесення пропозицій до МВС України. За необхідності сприяння оперативному обміну інформацією з цих питань між відповідними підрозділами міністерств внутрішніх справ України і країни перебування;

– надання сприяння слідчо-оперативним групам МВС України, які прибувають до країни перебування в порядку реалізації домовленостей про надання правової допомоги, обміну інформацією, конвоювання, забезпечення організації та взаємодії з компетентними органами країни перебування з питань екстрадиції розшукуваних;

– підтримання контактів та здійснення обміну інформацією з офіцерами зв'язку поліцейських органів інших країн, акредитованими в країні перебування;

– надання допомоги делегаціям та окремим працівникам МВС України, які прибувають для переговорів, на конференції, симпозиуми, навчання тощо, у підготовці матеріалів, вирішенні організаційних питань. За дорученням керівництва МВС України взяття участі у відповідних заходах;

– за необхідності надання допомоги працівникам консульського відділу в отриманні ідентифікаційних даних, інформації про кримінальне минуле осіб, які звертаються до Посольства України з консульських питань чи перебувають на консульському обліку;

– щоквартальне надсилання МВС України звіту про свою роботу;

– виконання доручень Посла;

– безпосереднє представлення керівництва Посольства при контактах з Міністерством юстиції, Верховним Судом, Генеральною прокуратурою, федеральними органами митної служби, податкової служби та служби охорони кордону країни перебування;

– у межах своєї компетенції надання сприяння прес-службі Посольства у здійсненні заходів щодо формування позитивного іміджу України;

– за дорученням Посла забезпечення супроводження та делегацій правоохоронних органів, органів судової влади та юстиції України, а також надання їм необхідного сприяння у вирішенні покладених на них завдань;

– взяття участі у формуванні двосторонньої договірно-правової бази, здійснення нагляду за виконанням двосторонніх та багатосторонніх міжнародних конвенцій, та договорів у галузі права, суб'єктом яких є Україна та країна перебування;

– консультування керівництва Посольства з правоохоронних та правових питань;

– підтримання контактів з представниками міжнародних організацій в країні перебування, а також представниками правоохоронних органів зарубіжних країн, акредитованих при посольствах своїх держав в країні перебування;

– підтримання ділових стосунків з Міністерством юстиції, Верховним Судом, Генеральною прокуратурою країни перебування з питань захисту інтересів України, юридичних та фізичних осіб і громадян України, які постійно чи тимчасово перебувають в країні перебування;

– надання допомоги консульській службі Посольства в питаннях ідентифікації особи громадян України, які звернулися з питань відновлення документів, які були втрачені на території країни перебування;

– розгляд письмових та усних звернень юридичних осіб та громадян України з питань порушення їх прав на території країни перебування;

– через правоохоронні органи країни перебування здійснення розшуку громадян України, які пропали безвісти;

– на підставі отриманої з поліцейського органу країни перебування інформації про вчинення злочину громадянами України або по відношенню до них, підготовка повідомлень до Консульського управління МЗС України;

– підготовка нот в правоохоронні органи країни перебування у випадках, коли мають місце порушення прав юридичних осіб і громадян України на території країни перебування, контроль за надходженням відповідей і відновленням порушених прав;

– відвідання громадян України, які перебувають під арештом, затримані чи позбавлені волі в іншій формі, або відбувають покарання;

– взяття участі у підготовці відповідних нот до правоохоронних органів і до Міністерства закордонних справ країни перебування у випадках встановлення порушень утримання, а також випадків жорсткого і принижуючого людську гідність поводження;

– ведення прийому громадян України з питань крадіжки або втрати документів, а також з інших правоохоронних питань.

Таким чином, робота представників МВС України у складі

організацій // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 20. – Харків: Вид-во НУВС, 2002. – С 21-25.

181. Смелік В.Б. Інтерпол та Європол: організаційно-правові засади співробітництва // Проблеми гармонізації законодавства країн СНД та Європейського Союзу: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. – С. 404-405.

182. Смелік В.Б. Національне Центральне Бюро Інтерполу в Україні: мета та основні напрямки діяльності // Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 18. – Харків: Вид-во НУВС, 2001. – С. 127-130.

183. Смелік В.Б. Протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом: європейський досвід // Науковий вісник Інституту держави та права ім. В.М. Корещького: Збірник наукових праць. Вип. 48: Правознавство. – Київ: ІДПК, 2005. – С. 50-55.

184. Смелік В.Б. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток Міжнародної організації кримінальної поліції (ІНТЕРПОЛ) // Фінансово-правові дослідження: теорія та практика: Збірник тез. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2006. – С. 179-184.

185. Советская криминалистика. Методика расследования отдельных видов преступлений / В.К. Лисиченко, В.И. Гончаренко, М.В. Салтевский и др.; под ред. В.К. Лисиченко. Советская криминалистика. Теоретические проблемы. – М., 1978. – С. 137; Р.С. Белкин. Курс советской криминалистики. Т. 1. – М., 1977. – С. 216.; Р.С. Белкин. Очерки криминалистической тактики. – Волгоград, 1993. – С. 111; Р.С. Белкин. Курс криминалистики. Т. 1. – М., 1997; А.Р. Белкин. „Теория доказывания”. Научно-методическое пособие. Норма. – Москва, 1999.

186. Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. 3-е изд. – М.: Сов. энциклопедия, 1985. – 1600 с.

187. Современная уголовная политика в сфере борьбы с транснациональной организованной преступностью и коррупцией: Материалы Третьего парлам. междунар. «круглого стола» по пробл. борьбы с транснац. преступностью, Иркутск-Москва / Моск. ин-т МВД РФ и др.; (Редкол.: Максимов С.В. (пред.) и др.). – М.: АО «Центр ЮрИнфоР», 2002. – 175 с.

188. Справочная книга криминалиста / Викоторова Е.Н., Викторова Л.Н., Виноградов И.Г. и др.; Отв. ред. Н.А. Селиванов; Генер. Прокуратура Рос. Федерации, НИИ проблем укрепления законности и правопорядка. – М.: НОРМА: Изд. группа НОРМА-ИНФРА-М, 2000. – 712 с.

189. Статут ООН 1945 р. // Международное право в документах: Учеб. пособие / Сост. Н.Т. Блатова, Г.М. Мелков - 3-е изд., перераб. идоп. – М., 2000. – С. 238-269.

190. Табалдиева В.Ш. Международное сотрудничество в сфере уголовного судопроизводства: [Учеб.-метод. пособие] / Рос. акад. образования. Моск. психол.-соц. ин-т; [Глав. ред. Д.И. Фельдштейн]. – М.-Воронеж: [НПО „МОДЭК”], 2004. – 190 с.

191. Татам А. Право Європейського Союзу: Підручник / Пер. з англ. / За редакцією В.І. Муравйова. – К.: Абрис, 1998. – 424 с.

160. Право Европейского Союза: Учебник для вузов / Под ред. С.Ю. Кашкина. – М.: Юрист, 2003. – 925 с.
161. Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. История международного права. – М.: Межд.отношения, 1990. – 176 с.
164. Проблемы и опасности, которые создает организованная транснациональная преступность в различных регионах мира: Справочный документ / ООН; Экономический и Социальный Совет. – Вена: ООН, 1994. – 41 с.
165. Р.С. Белкин, Криминалистика: Учебный словарь-справочник. – М.: Юрист, 1999. – 268 с.
166. Решетов Ю.А. Борьба с международными преступлениями (правовые проблемы): Автореф... д-ра юрид. наук. 12.00.10., 12.00.08. – М. 1984. – 25 с.
167. Родионов К.С. Интерпол: вчера, сегодня, завтра. – 3-е изд. перераб. и доп. – М.: Междунар. отношения, 1990. – 76 с.
168. Родионов К.С. К вопросу о правовой природе и правовом положении Интерпола // Советский ежегодник международного права, 1974. – М: Наука, 1976. – С. 215-225.
169. Роднов А.В. Сотрудничество государств в борьбе с тяжкими преступлениями: Учебное пособие. – Караганда: Изд-во Карагандинской высшей школы, 1978. – 78 с.
170. Ромашев Ю.С. Борьба с преступлениями международного характера, совершаемыми на море (терроризм, незаконный оборот наркотиков и другие преступления). – М.: РосКонсульт, 2001. – 317 с.
171. Рымарук А.И., Лысенков Ю.М., Капустин В.В., Синянский С.А. Отмывание грязных денег: международные и национальные системы противодействия / Под редакцией проф. Рымарука А.И. – К.: Юстиниан, 2003. – 544 с.
172. Малинин С.А. О правотворческой деятельности международных организаций // Советский ежегодник международного права, 1971. – М.: Наука, 1973. – С. 176.
176. Малинин С.А., Ковалева Т.М. Договорная правоспособность международных организаций // Изв. вузов. Правоведение, 1988. – № 4. – С. 72-77.
177. Самарин В.И. Интерпол. Международная организация уголовной полиции. – СПб.: Питер, 2004. – 202 с.
178. Серова І.І. Міжнародно-правові механізми протидії нелегальній міграції. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – Міжнародне право. – Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Київ, 2003 р. – 193 с.
179. Смелик В.Б. Проблемы юридической природы и систематизации правовых норм, действующих в Европейском Союзе // Актуальные проблемы теории и истории государства и права: Материалы международной научно-теоретической конференции. – СПб: Санкт-Петербургский университет МВД России, 2004. – С. 42-44.
180. Смелік В.Б. Виникнення і розвиток інституту міжнародних

дипломатичних представництв України за кордоном направлена на забезпечення співпраці між правоохоронними органами України та країн перебування.

Більша її частина здійснюється в напрямку сприяння обміну та перевірки оперативної інформації, виконання запитів різного спрямування, зокрема, пов'язаних з розкриттям та розслідуванням злочинів, особистої участі у їх виконанні, інформування структурних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України щодо досвіду роботи поліції/міліції країн перебування, аналіз, підтримка та розвиток договірно-правової бази співпраці тощо.

Значна увага приділяється підтримці робочих та особистих контактів з керівним складом міністерств внутрішніх справ країн перебування, а також з іншими правоохоронними структурами цих країн.

За інформацією, яка надається представниками МВС за кордоном, найбільш активно вони взаємодіють з ГУБОЗ, ДДСБЕЗ, ДБНОН, ДДПРФО, ДДАІ та ДКР МВС України, а також з УМВС України в прикордонних областях.

З другого півріччя 2003 року до представників почала надходити інформація від ГСУ щодо кримінальних справ, по яких до органів кримінального судочинства країн перебування були направлені клопотання про правову допомогу та міжнародні слідчі доручення. Така інформація надала можливість оперативно відслідковувати ситуацію з виконанням в країні перебування відповідних клопотань.

Література

1. Старжинський В.С., Старжинський С.В., Хотенець П.В. Интерпол. Міжнародна організація кримінальної поліції. Навчальний посібник. – Харків: Бурун Книга, 2006. – 112 с.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 200 року. / За ред. С.С. Єжова. – Київ: Міністерство внутрішніх справ України, 2003. – 56 с.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ В РАМКАХ ІНТЕРПОЛУ

2.1. Використання можливостей НЦБ Інтерполу при розслідуванні злочинів

На нашу думку обов'язковими умовами міжнародного співробітництва в рамках Інтерполу є:

- дотримання учасниками такого співробітництва положень Статуту Інтерполу та інших обов'язкових рішень Організації, законодавства та міжнародних договорів України;

- виникнення необхідності здійснення співробітництва правоохоронних органів на міжнародному рівні;

- забезпечення конфіденційності під час обміну інформацією в рамках Інтерполу та дотримання основних прав людини щодо захисту інформації про особу.

Підставами для міжнародного співробітництва в рамках Інтерполу є:

- розшук особи з метою екстрадиції;
- отримання інформації про особу, яка підозрюється у вчиненні злочину;
- інформування правоохоронних органів інших держав про протиправну діяльність особи;
- встановлення місцезнаходження осіб, зниклих безвісти;
- встановлення місцезнаходження свідків або потерпілих;
- ідентифікація осіб та невпізнаних трупів;
- встановлення місцезнаходження та ідентифікація речей;
- отримання інформації про спосіб вчинення злочину, відомостей про дії осіб, події та обставини, що мають відношення до вчиненого злочину;
- вилучення заборонених речовин та предметів;
- отримання інформації про протиправну діяльність організованих злочинних груп та злочинних організацій, а також їх членів;
- отримання аналітичної, наукової, статистичної та довідкової інформації з питань правоохоронної діяльності.

Перевірка з використанням каналів та можливостей НЦБ Інтерполу може здійснюватись стосовно будь-яких діянь, визначених кримінальним законодавством як злочини, крім тих, що мають військовий, політичний, релігійний чи расовий характер.

НЦБ відмовляє повністю або частково у виконанні запитів:

- що не стосуються компетенції Інтерполу;
- пов'язаних із злочинами політичного, військового, релігійного чи расового характеру;
- виконання яких призведе до порушення суверенітету та безпеки України, законодавства України чи держави куди надсилається запит, прав людини;
- оформлених з порушенням вимог Інструкції про порядок використання

глобализация и Конвенция ООН против транснациональной организованной преступности. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 148 с.

146. Оппенгейм Л. Международное право. Пер. с 6-го англ. Изд., доп. Г. Лаутерпахтом. Под ред. и с предисл. проф. С.Б. Крылова. Т. I. – М., Гос. издат. иностр. лит., 2-я тип. изд-ва Акад. наук СССР, 1948. – 547 с.

147. Опришко В.Ф., Омельченко А.В., Фастовець А.С. Право Европейського Союзу. Загальна частина. – К., 2002. – 460 с.

148. Организованная преступность / Под ред. А.И. Долговой, С.В. Дьякова. – М.: Юридическая литература, 1989. – 352 с.

149. Основы борьбы с организованной преступностью / Под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Эминова, Н.П. Яблокова. – М.: Инфра-М, 1996. – 400 с.

150. Офіційний сайт Європолу в Інтернеті: <http://www.europol.eu.int/home.htm>.

151. Паніотов Є.К. Міжнародне співробітництво України у протидії транснаціональній злочинності (теоретичний аспект) // Часопис Київського університету права. Український науково-теоретичний часопис. – Київ: Київський університет права НАН України. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – 2006. – № 3. – С. 150-154.

152. Паніотов Є.К. Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з правопорушеннями, що вчинюються з використанням високих технологій // Фінансово-правові дослідження: теорія та практика: Збірник тез. – Ірпін: Національний університет ДПС України, 2006. – С. 179-184.

153. Панов В.П. Международное уголовное право: Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М., 1997. – 309 с.

154. Панов В.П. Сотрудничество государств в борьбе с международными уголовными преступлениями: учеб. пособие. – М.: Юрист, 1993. – 320 с.

155. Панов В.П. Сотрудничество государств в борьбе с международными уголовными преступлениями / К.А. Бекашев (отв. ред.). – М.: Юрист, 1993. – 160 с.

156. Пашковская И.Г. Европейская экономическая и валютная интеграция: Аспекты права Европейского Союза. – М.: ЭЛЕКС-КМ, 2003. – 200 с.

157. Пашковський М.Л. Особливості доказування у кримінальних справах, пов'язаних з наданням міжнародної правової допомоги : Автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 21 с.

158. Плахотнюк Н.В. Міжнародно-правові аспекти боротьби з торгівлею жінками та дітьми. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – Міжнародне право. – Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Київ, 2002. – 219 с.

159. Право Европейского Союза: правовое регулирование торгового оборота. Учебное пособие / Под. ред. проф. В.В. Безбаха, доц. А.Я. Капустина, проф. В.К. Пучинского. – М.: Издательство ЗЕРЦАЛО, 2000. – 400 с.

Кузнецов. – М.: Международные отношения, 1999. – 720 с.

129. Международное публичное право. Учебник. Изд. второе, переработ, и дополн. / Под ред. К.А. Бекашева. – М.: "Проспект", 1999. – 438 с.

130. Международное уголовное право // И.П. Блищенко, Р.А. Каламкарян, И.И. Карпец и др. – М.: Наука, 1999. – 263 с.

131. Международное уголовное право: Учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по спец. «Юриспруденция» / И.П. Блищенко, Р.А. Калашкарян, И.И. Карпец и др.; В.Н. Кудрявцев (ред.); РАН, Институт государства и права. – 2. изд., пере раб. и доп. – М.: Наука, 1999. – 264 с.

132. Мережко А.А. Введение в философию международного права. Гносеология международного права. – К.: Юстиниан, 2002. – 192 с.

133. Мережко А.А. История международно-правовых учений. – К.: Вид-во "Юридична думка", 2004. – 296 с.

134. Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью. – Мн.: Амалфея, 2003. – 208 с.

135. Милинчук В.В. Институт взаимной правовой помощи по уголовным делам: Действующая практика и перспективы развития. – М., 2001. – С. 18-19.

136. Моравецкий В. Функции международной организации. – М.: Прогрес, 1976. – 384 с.

137. Морозов Г.И. Международные организации. Некоторые вопросы теории. 2-е доп.изд. – М., «Мысль», 1974. – 217 с.

138. Москаленко М.І. Основні задачі і напрямки діяльності Національного бюро Інтерполу України // Наукові розробки академії по вдосконаленню практичної діяльності та підготовці кадрів ОВС: матеріали наук. прак. конф., Київ, 1-2 лютого 1994 р. Муравйов В.І. Право Європейського Союзу // Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – С. 472-531.

139. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика). – К.: Академ-Прес, 2002. – 426 с.

140. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Нове тенденции в международно-правовом регулировании. – М.: Дело, 1998. – 272 с.

141. Новейший философский словарь. / Сост. А.А. Грицаков. – Мн.: Изд. В.М. Скакун, 1998. – 840 с.

142. Образцов В.А. Криминалистическая классификация преступлений. – Красноярск, 1988. – С. 120 с.

143. Образцов М.В. О соотношении, сущности и структуре предварительной проверки и расследования // Теория криминалистики и методика расследования преступлений: Сб. науч.тр. – М.: ВЮЗИ, 1990. – 139 с.

144. Овчинский В.С. Интерпол (в вопросах и ответах). – М.: ИНФРА, 2001. – 320 с.

145. Овчинский В.С. XXI век против мафии. Криминальная

правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів;

– якщо вони надійшли від фізичних осіб.

Під час проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих дій, пов'язаних з розкриттям злочинів економічної спрямованості, через НЦБ можна одержувати з Генерального секретаріату або НЦБ Інтерполу в зарубіжних країнах таку інформацію:

– офіційні назви комерційних структур (фірм, спільних підприємств тощо) та інших юридичних осіб – суб'єктів господарської діяльності, розташованих за кордоном);

– дату їх реєстрації у відповідних державних органах, юридичну адресу, номери телефонів та інших телекомунікаційних засобів;

– прізвища та імена керівників таких структур;

– основні напрями діяльності;

– розміри статутного капіталу;

– відомості про припинення діяльності;

– відомості кримінального характеру стосовно їх керівників та інших працівників.

Крім того, з деяких країн можливе отримання інформації про угоди, укладені українськими резидентами з іноземними юридичними і фізичними особами або за їх участі, та наслідки їх виконання.

Відомості про відкриття фізичними особами, в тому числі громадянами України, та юридичними особами фінансових рахунків у зарубіжних банках, а також рух коштів ними становлять, як правило, банківську чи комерційну таємницю і можуть повідомлятися іноземними правоохоронними органами лише після розгляду офіційного звернення Генеральної прокуратури України верховним органом юстиції (прокуратури) запитуваної держави в порядку надання правової допомоги в кримінальній справі.

Незалежно від складу транснаціонального злочину економічної спрямованості, будь то ухилення від сплати податків або відмивання (легалізація) доходів, основними результатами діяльності НЦБ Інтерполу щодо проведення відповідних перевірок за кордоном є:

1. Встановлення фактів використання суб'єктами господарської та підприємницької діяльності України у зовнішньоекономічній діяльності реквізитів неіснуючих зарубіжних суб'єктів господарської / підприємницької діяльності.

2. Встановлення фактів здійснення фіктивних зовнішньоекономічних операцій суб'єктами підприємницької діяльності України.

Так, 20 червня 2002 р. Управління податкової міліції Державної податкової адміністрації України в м. Києві повідомило, що за результатами перевірки, проведеної НЦБ Інтерполу в Україні за запитами Управління боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом УПМ ДПА в м. Києві щодо перевірки зовнішньоекономічної діяльності фірми А., підтвердилась інформація про порушення вимог податкового законодавства її посадовими особами, а саме ухилення від сплати податку в сумі 229 тис. грн. Щодо віце-президента фірми А. громадянина М. порушена кримінальна

справа за ознаками злочину, передбаченого ч. 3, ст. 212 КК України. Також з НЦБ Інтерполу в Угорщині надійшла інформація про те, що митними органами цієї країни затримано два авіадвигуни, що перевозились літаком поза митним контролем. Ці двигуни належали фірмі А. Зазначені матеріали були направлені до УПІМ ДПА в м. Києві. В результаті перевірки встановлено, що авіадвигуни були списані однією державною установою України як металобрухт і через київську фірму Р. реалізовані фірмі І., де до 2000 р. на посаді директора працював М. За даними матеріалами управління Генеральної прокуратури України порушена кримінальна справа за фактом завдання збитків державі в сумі 1.000.000 грн.

У справах щодо попередження, розкриття, та розслідування злочинів, пов'язаних з транспортними засобами, правоохоронні органи, використовуючи канали НЦБ Інтерполу, мають можливість:

- запитати відомості про власника транспортного засобу, зареєстрованого за кордоном;
- запитати інформацію про дату та місце взяття на облік транспортного засобу чи зняття з обліку;
- перевірити транспортний засіб за обліками викраденого автотранспорту в зарубіжних країнах;
- ідентифікувати іноземний автомобіль чи його номерні знаки;
- оголосити міжнародний розшук викраденого в Україні транспортного засобу, поставити його на облік у Генеральному секретаріаті Інтерполу та в правоохоронних органах інших держав-членів Організації;
- ідентифікувати реєстраційні документи транспортного засобу;
- обмінюватись інформацією про порядок повернення викраденого транспортного засобу законному власникові.

Підставами для одержання такої інформації за кордоном є:

- виявлення підробки в документах на право придбання, володіння та використання транспортного засобу, ввезеного з іншої держави;
- виявлення підробки маркування фірми (підприємства)-виробника на агрегатах, вузлах, а також ідентифікаційних номерів транспортного засобу іноземного виробництва, ввезеного з іншої держави (запит надсилається в НЦБ після проведення криміналістичного дослідження та встановлення дійсного ідентифікаційного номера);
- виявлення розбіжностей номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу із записами у митних документах, свідоцтвах про реєстрацію транспортного засобу, угодах купівлі-продажу та інших реєстраційних і технічних документах;
- отримання оперативної інформації про викрадення транспортного засобу за кордоном;
- вилучення автомобіля як речового доказу в кримінальній справі;
- встановлення факту міжнародного розшуку транспортного засобу за банками даних Генерального секретаріату Інтерполу.

Якщо НЦБ Інтерполу отримує відомості про розшук транспортного засобу, що перевіряється правоохоронними органами іншої держави, то повідомляє про це ініціатора запиту, а за необхідності, залежно від

організацій. – М.; Наука, 1988. – 170 с.

111. Крылов СБ. История создания Организации Объединенных Наций. – М.: Международные отношения, 1960. – 260 с.

112. Кузьмічов В.С., Прокопенко Г.І. Криміналістика: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Г. Гончаренка та С.М. Моїсєєва. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 368 с.

113. Курс криминалистики: В 3 т. Т. II Криминалистическая методика: Методика расследования преступлений против личности, общественной безопасности и общественного порядка / Под ред. О.Н. Коршуновой и А.А. Степанова. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 639 с.

114. Курс международного права в 7 т. / М.М. Аваков, М.М. Богуславский, В.А. Вадапалас и др. / Отв. ред. Н.А. Ушаков. – М.: Наука, 1992. – Т. 6. Отрасли международного права. – М.: Наука, 1992. – 312 с.

115. Левин Д.Б. История международного права. – М.: Изд. ин-та межд. отношений, 1962. – 340 с.

116. Леженіна О.І. Організаційно-правові засади участі органів внутрішніх справ України у міжнародній правоохоронній діяльності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2004. – 20 с.

117. Лист Ф. Международное право в системном изложении. Под ред. и с доп. проф. В.Э. Грабаря, 4-е рус. изд. испр. и доп. Юрьев. Тип. К. Маттисена, 1917. – 238 с.

118. Лукашук И.И. Международное право: Особенная часть. – М.: «БЕК», 1997. – 393 с.

119. Лукашук И.И., Наумов А.В. Международное уголовное право: Учеб. для юрид. фак. и вузов / Ин-т государства и права РАН, Академ. прав. ун-т. – М.: Спарк, 1999. – 286 с.

120. Любов Нечипоренко. Понад 130 країн світу – діапазон співпраці Інтерполу // Іменем Закону. Богомольця 10., № 50, 2000. – С. 1-2.

121. Ляхов Е.Г. Проблемы сотрудничества государств в борьбе с международным терроризмом. – М.: Междунар. отношения, 1987. – 168 с.

122. Ляхов Е.Г., Попов А.В. Терроризм: национальный, региональный и международный контроль. Монография. – Ростов-на-Дону: РЮИ МВД России, 1999. – 436 с.

123. Маланюк А.Г. Провадження у кримінальних справах, пов'язане з міжнародними відносинами, за законодавством України: Автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.09 / Академія адвокатури України. – К., 2004. – 20 с.

124. Мартене Ф. Современное международное право цивилизованных народов. Изд. 5-е, дополн. и испр. – СПб.: 1904. – Т. 1. – 438 с.

125. Мацко А. Правові та організаційні аспекти діяльності Інтерполу в Україні // Право України. – 2001. – № 9. – С. 96-99.

126. Международная конвенция о борьбе с финансированием терроризма от 9 декабря 1999 года // U.N. Doc. A/Res/53/108 (1999).

127. Международная правосубъектность (некоторые вопросы теории). – М.: Междун. отношения, 1971. – 245 с.

128. Международное право: Учебник. отв. ред. Ю.М. Колосов, В.И.

декабря 1988 года // Украина в міжнародно-правових відносинах. Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога, (книга перша). / Збірник документів (українською і російською мовами). – К.: Юрінком, 1996. – С. 244-284.

99. Конвенция про право договоров между государствами и международными организациями или международными организациями 1986 года // Международное право в документах: Учеб. пособие / Сост. Н.Т. Блатова, Г.М. Мелков - 3-е изд., перераб. и доп. – М.: , 2000. – С. 95-96.

100. Коннов А.И., Куликов В.И., Овчинский А.С. и др. Основы борьбы с организованной преступностью / Под ред. В.С. Овчинского и др. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 397 с.

101. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навч. посібник. – К.: Ін Юре, 2001. – 448 с.

102. Корнієнко М.В. Організована злочинність в Україні: сучасний стан, кримінологічна характеристика, заходи протидії. – К.: Фонд Юрнауки АПС, 2004. – 304 с.

103. Корнієнко М.В. Протидія організованій злочинності в країнах ЄС та США. – К.: НТВ "Правник", 2002. – 291 с.

104. Коровин Е.А. Современное международное публичное право. – М., Госиздат, 1926. – 230 с.

105. Костенко Н.И. Международная уголовная юстиция. Проблемы развития. – М.: Роконсульт, 2002. – 448 с.

106. Криминалистика. Криминалистическая тактика и методика расследования преступлений: Учебник для студентов юридических вузов и факультетов. Под ред. проф. В.Ю. Шепитько. – Х.: ООО «Одиссей», 2001. – 528. – С. 225.

107. Криминалистика. Учебник / Под ред. Т.А. Седовой, А.А. Эксархопуло. – СПб.: Издательство «Лань», 2001. – 928 с.

104. Криминалистика: [Учеб. для студентов вузов, обучающихся по спец.021100] / Е.П. Ищенко, А.А. Топорков; Под. ред. Е.П. Ищенко; Моск. гос. юрид. акад. – М.: Юрид. фирма „Контракт»: ИНФРА-М, 2003. – 746 с.

105. Криминалистика: Учеб. пособие для слушателей спец. «Правоведение» вузов МВД / И.С. Андреев, Г.И. Грамович, Н.И. Порубов; Н.И. Порубов (ред.) – Минск: Высшая шк., 1997. – 344 с.

106. Криминалистический словарь / Ф.П. Адольф, У. Бедер, А. Димлер и др.; Ред. В. Бургхард и др.; Отв. ред. Г.А. Аванесов и др. – 2. изд., перераб. и расширенное. – М.: Юрид. лит., 1993. – 178 с.

107. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: Підручник для студентів юрид. вузів і фак. За ред. проф. В.Ю. Шепітька. – Харків: Право, 1998. – 376 с.

108. Криміналістика: Підручник для вищих навч. закл. / П.Д. Біленчук, В.В. Головач, М.В. Салтєвський; П.Д. Біленчук (ред.). – К.: Право, 1997. – 254 с.

109. Криміналістика: Словник термінів. – К.: Видавничий дім „ІнЮре”, 2004. – 264 с.

110. Крылов Н.Б. Правотворческая деятельность международных

подпорядкованості ініціатора, відповідну службу Міністерства внутрішніх справ України (ДКР, ГУБОЗ, ДДСБЕЗ тощо) чи іншого правоохоронного органу.

Отримавши від НЦБ Інтерполу повідомлення про те, що транспортний засіб викрадений за кордоном, правоохоронні органи вживають заходів щодо його збереження, а також проводять перевірку в порядку, передбаченому ст. 97 КПК України. Після її закінчення через НЦБ Інтерполу повідомляють правоохоронним органам країни, на території якої був викрадений транспортний засіб:

- обставини, за яких знайдений транспортний засіб (де, коли, у кого), та що стало підставами для його перевірки;

- процесуальний результат перевірки та реєстраційний номер кримінальної (оперативно-розшукової) справи, матеріалів перевірки, дату їх порушення (заведення) та орган, у якому вони перебувають;

- місцезнаходження викраденого транспортного засобу, його технічний стан, спроможність до самостійного пересування;

- хто є власником транспортного засобу в цей час, його повні анкетні дані, адреса, громадянство;

- у який державний орган чи до якої посадової особи (зазначають повну поштову адресу та номери телефонів, факсимільних апаратів) може звернутися потерпілий для захисту права власності і вирішення питання про повернення транспортного засобу.

Разом з тим, слід зазначити, що у практиці діяльності НЦБ Інтерполу України є лише поодинокі факти повернення викрадених транспортних засобів їх законним власникам за кордоном, оскільки вказане питання знаходиться поза сферою діяльності МВС України, а має вирішуватись в рамках цивільного судочинства.

Під час провадження у кримінальних та оперативно-розшукових справах, пов'язаних з викраденням культурних цінностей та предметів антикваріату, правоохоронні органи України мають можливість одержати каналами Інтерполу відомості про:

- підозрюваних і обвинувачених та їх зв'язки;

- місцеперебування або проживання підозрюваних та обвинувачених, що виїхали за кордон (за наявності повних анкетних даних на них та відомостей про виїзд у конкретну країну);

- наявність та юридичну (або фактичну) адресу фірми (компанії), магазинів, що спеціалізуються на торгівлі культурними цінностями;

- виставлення конкретних творів мистецтва на відомих аукціонах (Сотбі, Крісті та ін.);

- ідентифікацію викраденого чи вилученого предмета.

Необхідно відмітити, що з 2004 року НЦБ Інтерполу запроваджений взаємообмін інформацією про оголошені в національний та міжнародний розшук культурні цінності між підрозділами МВС та Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України Міністерства культури України, що здійснюється відповідно до спільного наказу Міністерства і культури і мистецтв України та Міністерства

внутрішніх справ України «Про оперативний обмін інформацією щодо культурних цінностей, оголошених у національний та міжнародний розшук».

Серед найбільш яскравих прикладів співпраці правоохоронних органів України та іноземних держав в рамках Інтерполу з відповідних питань можна відмітити взаємодію НЦБ Інтерполу України з НЦБ Інтерполу у Великобританії у розшуку двох картин («Натюрморт» роботи голландської художниці К. Петере (1612 р.) та «Нічний бій турків з хрестоносцями у 1204 р.» невідомого автора художньої школи французького майстра Е. Делакруа, XIX ст.), викрадених 1997 р. із Полтавського художнього музею, – один із найкращих прикладів міжнародного поліцейського співробітництва і взаємодопомоги в межах Інтерполу. У результаті проведеної роботи художні полотна знайдено у м. Кірхемі, округ Ланкашир (Великобританія), а злочинців заарештовано в момент купівлі-продажу картин. Вартість вказаних художніх полотен, за оцінками експертів міжнародного аукціону «Сотбі», становить понад 1 млн. ф. ст. У грудні 1998 р., після завершення судового розслідування у справі за фактом замаху на збут викраденої власності, художні полотна повернуто в Україну.

Також, за запитом Служби безпеки України, каналами Інтерполу розшукувався громадянин України Б., підозрюваний у вчиненні злочину, передбаченого ст.70 КК України (1960 р.). За матеріалами справи, під час митного контролю в аеропорту «Бориспіль» у Б. було вилучено золотих та ювелірних виробів на суму близько 16 тис. дол. США. За інформацією Управління Служби безпеки України в м. Києві, Б. переховувався в Іспанії. З метою встановлення та затримання розшукуваного на адресу НЦБ Інтерполу в Іспанії направлено відповідний запит. 16 жовтня 2001 р. Б. заарештований правоохоронними органами Іспанії. 05 жовтня 2002 р. конвоєм Служби безпеки України екстрадований з Іспанії до України.

У справах, що стосуються незаконного обігу наркотиків, правоохоронні органи України за відповідними запитами мають можливість одержати з Генерального секретаріату Інтерполу та Національних центральних бюро Інтерполу зарубіжних країн інформацію про:

- осіб, які проходять у справах стосовно незаконного обігу наркотиків;
- злочинні угруповання, які спеціалізуються на наркобізнесі;
- факти вилучення наркотиків;
- основні види наркотичних засобів і психотропних речовин, що перебувають у незаконному обігу;
- нові види наркотиків, що з'явилися в обігу;
- методи нелегального виготовлення наркотиків, найпоширеніші способи упаковки, виявлені підпільні лабораторії;
- канали транспортування та методи приховування.

У кожному випадку вилучення на території України так званих важких наркотиків (героїну, кокаїну), а також психотропних субстанцій, синтетичних наркотиків та прекурсорів орган, який їх вилучив, інформує НЦБ Інтерполу, яке інформує про це Генеральний секретаріат Інтерполу та проводить необхідні перевірки.

За наявності інформації про причетність конкретних осіб до

современных знаний. – Гродно, 1997. – 56 с.

80. Игнатенко Г.В. Международное сотрудничество в борьбе с преступностью: Учеб. пособие. – Свердловск: Ур.ГУ, 1980. – 75 с.

81. Ильин Ю.Д. Лекции по истории и праву Европейского Союза. – Харьков: Фирма «Консум», 1998. – 156 с.

82. Илюхина Р.М. Лига Наций. – М.: Международные отношения, 1982. – 280 с.

83. Иногамова-Хегай Л.В. Международное уголовное право. – СПб., Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 495 с.

84. История дипломатии. Т. 1. – М.: Межд. отношения, 1959. – 816 с.

85. Иванов Ю.А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з тероризмом у сучасних умовах. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Київ, 2000. – 158 с.

86. IX Конгресс ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями. – Каир, 29 апреля - 5 мая 1995 г. - А/ CONF/ 169/16. 12 May/.

87. Как это было. // Интерпол в России, № 5. 2000. – С. 9.

88. Карпец И.И. Актуальные проблемы борьбы с организованной преступностью. – М., 1990. – 200 с.

89. Карпец И.И. Международная преступность / Отв. ред. В.Н. Кудрявцев. – М.: Наука, 1988. – 112 с.

90. Карпец И.И. Преступления международного характера. – М.: Юридическая литература, 1979. – 262 с.

91. Карпов Н.С. Злочинна діяльність: Монографія. – К.: вид-во Семенко Сергія, 2004. – 310 с.

92. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб. Пер. з англ. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 381 с.

93. Кибальник А.Г. Современное международное уголовное право: понятие, задачи и принципы. Под науч. ред. докт. юрид. наук А.В. Наумова. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 252 с.

94. Кибальник А.Г. Современное международное уголовное право: Понятие, задачи и принципы / Ассоц. «Юрид. центр». – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2003. – 250 с.

95. Київець О.В. Міжнародно-правове регулювання боротьби з відмиванням "брудних" грошей. - Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 - міжнародне право. – Національний університет внутрішніх справ (м. Харків), 2003. – 17 с.

96. Клепацкий З. Западноевропейские международные организации. – М., 1973. – 240 с.

97. Кольяр К. Международные организации и учреждения. – М.: Прогресс, 1972. – 632 с.

98. Конвенция Организации Объединенных Наций о борьбе против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ от

Навч. посібник / Київ. ун-т права ім. Т. Шевченка. – Стер. вид. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.

63. Додонов В.П., Панов В.П., Румянцев О.Г. Международное право. Словарь-справочник / Под общей ред. акад. МАИ, д.ю.н. В.Н. Трофимова. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 368 с.

64. Долгова А.И. Организованная преступность, ее развитие и борьба с ней // Организованная преступность. – М.: Криминологическая ассоциация, 1996. – 352 с.

65. Долгова А.И. Преступность // Преступность и реформы в России: Сборник статей / Под ред. А.И. Долговой. – М., 1998. – С. 32.

66. Дубовицкая Е.А. Европейское корпоративное право: Свобода перемещения компаний в Европейском Сообществе. – М., 2004. – 235 с.

67. Европейский Союз на пороге XXI века: выбор стратегии развития. Под ред. Ю.А. Борко и О.В. Буторниной. – М., 2001. – 472 с.

68. Европейское право: Учебник для вузов / Под общ. ред. д.ю.н., проф. Л.М. Ентина. – М.: Издательство НОРМА, 2002. – 720 с.

69. Емельянов В.П. Проблемы ответственности за международный терроризм // Государство и право. – 2000. – № 1. – С. 10-11.

70. Емельянов В.П. Терроризм и преступления с признаками терроризирования. – М.: NOTA BENE, 2000. – 320 с.

71. Еркенев С.Е. Взаимодействие правоохранительных органов стран СНГ при раскрытии и расследовании транснациональных преступлений. Автореф. дис.. докт. наук. – М., 2000. – 72 с.

72. Загальна декларація прав людини 1948 року // Международное право в документах: Учеб. пособие / Сост. Н.Т. Блатова, Г.М. Мелков - 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2000. – С. 101-106.

73. Зайцева О.Г. Возникновение и развитие международных межправительственных организаций // Вопросы истории. № 12; 1976. – С. 58-75.

74. Зеленецкий В.С. Возбуждение уголовного дела. – Харьков, 1998.

75. Зимин В.П. Международное сотрудничество правоохранительных органов: Лекция / Акад. МВД СССР. – М., 1990. – 51 с.

76. Зимин В.П., Зубов И.Н. Международное сотрудничество в области борьбы с преступностью и охраны общественного порядка: Уч. пособ. – М.: НИИ МВД России, 1993. – 36 с.

77. Зорин Г.А. Теоретические основы криминалистики. – Минск: Амалфея, 2000. – 416 с.

78. Зорин Г.А. Транснациональная преступность: понятие, классификация, развитие // Проблемы раскрытия и расследования преступлений, совершаемых организованными группами: Сб. науч. тр. (по матер. науч.-практ. конф. Минск. 27-28 мая 1999 г.) / Под общ. ред. Н.И. Николайчука, Н.И. Порубова. – Мн.: Академия МВД Республики Беларусь, 2000.

79. Зорин Г.А., Танкевич О.В. Понятие и основные признаки транснациональной преступности / НИИ проблем криминологии, криминалистики и судебных экспертиз МЮ РБ, Гродненский филиал ин-та

міжнародного наркобізнесу правоохоронні органи України можуть звернутися до НЦБ Інтерполу для одержання щодо цих осіб відомостей, що містяться в базах даних Генерального секретаріату Інтерполу та національних центральних бюро Інтерполу інших країн світу.

Також правоохоронні органи України каналами НЦБ Інтерполу можуть координувати з правоохоронними органами інших країн спільні операції, що проводяться методом контрольованої поставки, та інші оперативно-розшукові заходи. За необхідності проведення оперативно-розшукових заходів кримінальною поліцією інших країн щодо конкретних осіб, причетних до незаконного обігу наркотиків і розшукуваних за кордоном, увесь комплекс пов'язаних з цим питань узгоджують з Департаментом по боротьбі з незаконним обігом наркотиків МВС України (лише для органів внутрішніх справ України).

Серед прикладів взаємодії у вказаній сфері боротьби зі злочинністю можна навести операцію 1994 р. з вилучення в міжнародному аеропорту «Бориспіль» 6,4 кг кокаїну у громадянина Колумбії, проведену правоохоронними органами України і Німеччини. Операція (під умовною назвою «Фліпс») почалась з виявлення в міжнародному аеропорту м. Франкфурта-на-Майні на рейсі з м. Богота (Колумбія) двох великих чемоданів із запакованими 6 кг наркотику, оброблених спеціальним хімічним засобом, щоб уникнути викриття службовими собаками і відповідними детекторами.

В ході подальшого розслідування було встановлено, що вантаж, зареєстрований на громадянина Колумбії П., який подорожував у бізнес-класі літака і якого очікував в аеропорту Франкфурта-на-Майні кур'єр, йшов транзитом.

Прокуратура м. Франкфурта-на-Майні дала дозвіл працівникам поліції Німеччини на подальше супроводження контрольованої поставки. Співпрацюючи з НЦБ Інтерполу України, поліцейські Німеччини негласно передали супроводжуваного в міжнародному аеропорту «Бориспіль» правоохоронним органам України, які вилучили вантаж з наркотичною речовиною.

1996 р. разом з правоохоронними органами Німеччини спланована і проведена контрольована поставка героїну в Україну. Посилка з героїном надсилалася з Таїланду на адресу громадянина Нігерії, який проживав у Харкові. В результаті операції виявлено канал нелегальної поставки героїну в Україну, заарештовано два громадянина Нігерії.

Також можна відмітити факт відпрацювання НЦБ Інтерполу України інформації, отриманої з НЦБ Інтерполу в Росії про те, що на території України ймовірно перебуватиме громадянин Туреччини К., розшукуваний правоохоронними органами Німеччини як активний член організованої злочинної групи, що спеціалізується у сфері незаконного обігу важких наркотиків. За отриманою інформацією, ця особа мала намір в'їхати на територію України через КПП аеропорту «Одеса».

У відповідь на запит, направлений НЦБ Інтерполу в Україні до Держкомкордону України, надійшло підтвердження факту в'їзду К. На

територію України через пункт пропуску для повітряного сполучення «Одеса-аеропорт» 26 листопада 2002 р.

З метою встановлення місцеперебування злочинця та його затримання для передачі правоохоронним органам Німеччини здійснювалась взаємодія зі Службою безпеки України, Держкомкордоном України, УМВС України в Одеській області.

В результаті проведених оперативно-розшукових заходів, за безпосередньої участі працівників територіальних підрозділів НЦБ Інтерполу в Одеській та Миколаївській областях, 14 грудня 2002 р. К. затримано під час оформлення посадки на авіарейс маршрутом Одеса-Стамбул.

Під час проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих дій з розкриття злочинів, пов'язаних з незаконним обігом вогнепальної зброї, боеприпасів, вибухівки та вибухових пристроїв, правоохоронні органи можуть одержати каналами Інтерполу інформацію про:

- країну-виробника зброї;
- основні технічні характеристики зброї, боеприпасів, вибухівки та вибухових пристроїв;
- час та місце реалізації зброї торговим підприємством або заводом-виробником;
- можливості її експортування в інші країни;
- розшук певної зброї або вибухового пристрою;
- наявність відомостей кримінального характеру на осіб, які нею володіли;
- вчинення аналогічних злочинів в інших країнах світу.

Якщо на території України було вчинено викрадення вогнепальної зброї і є вірогідні відомості про те, що вона вивезена за кордон, правоохоронні органи можуть оголосити міжнародний розшук цієї зброї як у одній, так і в кількох країнах.

Для встановлення належності вогнепальної зброї або вибухового пристрою іноземного виробництва, його системи, моделі, способу виготовлення, а також країни-виробника правоохоронні органи перед зверненням до НЦБ Інтерполу попередньо перевіряють цю зброю чи вибуховий пристрій із залученням фахівців експертно-криміналістичних підрозділів України.

Під час розслідування злочинів, пов'язаних з підбійкою документів, правоохоронні органи, за необхідності каналами Інтерполу перевіряють їх автентичність, а також можливе використання цих документів злочинцями на території інших країн світу.

Розслідуючи злочини проти довкілля, а також пов'язані з незаконним обігом радіоактивних та сильнодіючих речовин, правоохоронні органи через Інтерпол мають можливість одержати із зарубіжних країн світу інформацію про:

- екологічно небезпечні речовини та факти їх вилучення в інших країнах;
- підприємства і фірми, які виготовляють, транспортують, переробляють такі речовини;
- транспортні засоби, що використовуються для їх перевезення,

міжнародного співробітництва в сфері кримінального процесу. – М.: ООО Изд-во «Юрлитинформ», 2002. – 528 с.

46. Волеводз А.Г. Международный розыск, арест и конфискация полученных преступным путем денежных средств и имущества (правовые основы и методика) / Под ред. проф. А.Б. Соловьева. – М.: ООО Изд-во «Юрлитинформ», 2000. – 477 с.

47. Волженкина В.М. Международное сотрудничество в сфере уголовной юстиции / Санкт-Петербургский юридический ин-т Генеральной прокуратуры Российской Федерации. – СПб., 1998. – 43 с.

48. Волженкина В.М. Оказание правовой помощи по уголовным делам в сфере международного сотрудничества: Учебное пособие. – СПб: 1999. – 267 с.

49. Галенская Л.Н. Международная борьба с преступностью. – М., «Междунар. отношения», 1972.

50. Галенская Л.Н. Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1978. – 86 с.

51. Гаркуша В.С., Мойсюк О.М., Недюха М.П., Позняков С.П. Організаційно-правові основи модернізації процесів попередження і виявлення правопорушень у сфері обігу спирту та алкогольних напоїв / За ред. О.Л. Копиленка, О.М. Мойсюка: Монографія. – К.: „МП Леся”, 2005. – 372 с.

52. Гаркуша В.С., Мойсюк О.М., Позняков С.П. Спеціальне декларування господарських операцій та ідентифікація продукції як засоби попередження злочинів в сфері обігу піддакцизованих товарів // Вісник податкової служби України. – 2003. – № 31. – С. 57-58.

53. Годунов И.В. Противодействие организованной преступности. Учебное пособие. – М.: Высшая школа, 2003. – 497 с.

54. Гришаев П.И. Международная преступность и ее причины: Лекция / ВЮЗН. – М., 1987. – 61 с.

55. Д.Д. Стронский. Краснодар - Москва - Лион. Правовые основы формирования филиалов НЦБ // Интерпол в России, №4. 2000. – С. 11-12.

56. Дайчман И. Интерпол. Всемирная система борьбы с преступностью. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. – 480 с.

57. Данилов Е.А. СЭВ и третьи страны: юридические предпосылки и формы сотрудничества. – М.: Наука, 1982. – 238 с.

58. Дейвис Г. Право внутреннего рынка европейского Союза: Учеб. пособие: Пер. с англ. – К.: Знання-Прес, 2004. – 422 с.

59. Джуза О.М., Василевич В.В., Кулакова Н.В. та ін. Організована злочинність в Україні та країнах Європи: Посібник / За заг. ред. проф. О.М. Джузі. – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. – 248 с.

60. Директива 91/308/ЕЕС // Official Journal L 344, 28.12.2001, р. 76-82.

61. Директива 91/308/ЕЕС щодо попередження використання фінансової системи з метою відмивання грошей // Official Journal L 166, 28.06.1991, р. 77-83.

62. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право:

преступность: состояние и трансформация: Учебное пособие / Под ред. акад. П.Д. Биленчука. – К.: Атика, 1999. – 272 с.

31. Блищенко И.П., Жданов Н.В. Сотрудничество государств в борьбе с преступлениями международного характера: учебное пособие. – М.: Изд-во УДН, 1984. – С. 88.

32. Блищенко И.П.; Жданов Н.В. Сотрудничество государств в борьбе с преступлениями международного характера: Учеб. пособие. – М.: УДН им. Патриса Лумумбы, 1984. – 88 с.

33. Большой энциклопедический словарь / Главный редактор А.М. Прохоров, изд. 2-е, перераб. и доп. – М., Науч. изд-во «Большая Российская Энциклопедия». – С.-Петербург, «Норинг», 2000. – 1360 с.

34. Бородин СВ., Ляхов Е.Г. Международное сотрудничество в борьбе с уголовной преступностью: (Проблемы деятельности ООН в области предупреждения преступности и обращения с правонарушителями). – М.: Междунар. отношения, 1983. – 200 с.

35. Боротьба з організованою злочинністю та корупцією: Матеріали наук.-практ. конф., 4-5 квітня 2000 р., м. Київ / Національна академія внутрішніх справ України. – К.: Редакційно-видавничий відділ МВС України, 2001. – 149 с.

36. Булатов Р.М., Шеслер А.В. Криминологическая характеристика и профилактика организованной преступности. – Казань, 1999.

37. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожний О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / за ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.

38. Василенко В.А. Основы теории международного права.. – К.: Вища школа, 1988. – 288 с.

39. Взаимодействие следователей прокуратуры и органов милиции при расследовании и предупреждении преступлений. – М., 1964.

40. Виноградова О.І. Міжнародне співробітництво України в галузі боротьби зі злочинністю (кримінально-процесуальний аспект): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2000. – 22 с.

41. Вихрист Сергій Михайлович. Видача осіб в аспекті співвідношення міжнародного та національного права. – Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. – Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. – Харків, 2002. – 18 с.

42. Вишне夫斯基 А.А. Банковское право Европейского Союза: Учебное пособие. – М.: Статут, 2002. – 388 с.

43. Воздействие организованной преступной деятельности на общество в целом / ООН. Комиссия по предупреждению преступности и уголовному правосудию. Сессия (2; 1993). – Вена: ООН, 1993. – 18 с.

44. Войціховський А.В. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі із фальшивомонетництвом. – Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. – Національний університет внутрішніх справ (м. Харків), 2005. – 20 с.

45. Волеводз А.Г. Правовое регулирование новых направлений

маршрути транспортування;

- факти вилучення радіоактивних речовин, їх технічні характеристики;

- осіб, у яких були вилучені радіоактивні речовини;

- методи та обладнання, що використовується для вилучення радіоактивних речовин.

У разі викрадення радіоактивних речовин на території України та наявності вірогідних відомостей про їх вивезення за кордон правоохоронні органи України можуть звернутися із запитом про розшук таких речовин.

Так, 1993 р. – в перший рік існування НЦБ правоохоронні органи України і Німеччини в межах правової допомоги, координованої каналами Інтерполу, і за безпосередньої участі працівників НЦБ Інтерполу України викрили канал надходження до м. Саарбрюкен із Житомирської області радіоактивних ізотопів для їх нелегального збуту німецькій фірмі.

Запит міністерства юстиції землі Саарбрюкен про правову допомогу у розслідуванні кримінальної справи, порушеної за фактом виявлення під час поліцейського рейду капсул із радіоактивним ураном, виставлених на продаж в одному з магазинів автозаправки, і рахунка на суму понад 10 тис. марок ФРН, а також постачання радіоактивних речовин невстановленими особами з України, надійшов з НЦБ у м. Вісбадені до Укрбюро у квітні 1993 р. Через кілька місяців, у червні, згідно з дозволом Генеральної прокуратури України на проведення спільних з українськими правоохоронними органами слідчих дій в Україну прибули працівники німецької поліції. В результаті проведених оперативно-розшукових заходів була отримана цінна оперативна інформація, в ході реалізації якої екологічна поліція м. Саарбрюкена знайшла ще 8 капсул.

Того самого року завдяки отриманій каналами Інтерполу інформації викрита протиправна діяльність двох німецьких фірм, які під виглядом шкільних хімреактивів і мінеральних добрив завезли в Україну токсичні промислові відходи.

2.2. Організація міжнародного розшуку

2.2.1. Загальна характеристика міжнародного розшуку

Міжнародний розшук обвинувачених, підсудних, засуджених та безвісно зниклих осіб здійснюється з використанням можливостей робочого апарату НЦБ Інтерполу на території кожної із держав, що бере участь у розшуку.

Правоохоронні органи кожної держави під час проведення на своїй території розшукових заходів керуються виключно національними нормативними та відомчими актами, які регулюють порядок цієї діяльності.

Взаємодія між правоохоронними органами різних держав світу під час міжнародного розшуку здійснюється на підставі норм міжнародного права.

Міжнародний розшук з використанням можливостей робочого апарату НЦБ Інтерполу здійснюється відповідно до вимог:

- Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у

попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 09.01.1997 № 3/1/2/5/2/2;

– нормативних актів Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол.

Також, допускається використання можливостей Інтерполу для здійснення заходів у рамках міждержавного розшуку за наявності сукупності таких умов:

– достовірних даних щодо можливого місцезнаходження особи в одній із країн СНД;

– достовірних даних щодо можливого місцезнаходження особи в одній із країн, що не є членами СНД;

– інформації щодо особи у банках даних розшукуваних Генерального секретаріату Інтерполу.

При цьому міжнародний розшук не заміняє собою міждержавний розшук і може проводитись паралельно з ним.

Міждержавний розшук здійснюється відповідно до вимог міжнародних договорів України та інших чинних міждержавних нормативно-правових актів, укладених в рамках СНД.

2.2.2. Порядок організації міжнародного розшуку осіб за запитами правоохоронних органів України

Міжнародному розшуку з ініціативи правоохоронних органів України підлягають:

– обвинувачені та підсудні, що переховуються в інших державах від органів досудового слідства та суду;

– засуджені, які ухиляються від відбуття покарання або здійснили втечу з місць позбавлення волі;

– безвісно зниклі особи.

Міжнародний розшук з використанням можливостей робочого апарату НЦБ Інтерполу проводиться у разі:

– наявності достовірних даних, що розшукуваний виїхав за межі України, але конкретна країна її перебування не відома;

– наявності достовірних даних про перебування розшукуваного на території однієї з країн, що не є членами СНД.

До таких даних можна віднести:

– наявність у особи закордонного паспорту;

– інформація Державної прикордонної служби про реєстрацію перетинання особою кордону;

– поштове листування з закордонними адресатами;

– наявність у розшукуваного родинних, дружніх та інших зв'язків за кордоном;

– пояснення свідків тощо.

України від 03.11.2000. – 2000 р., № 42, стор. 22, стаття 1774.

15. Наказ МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Держкомкордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України № 3/1/2/5/2/2 від 9 січня 1997 р. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів // Юридичний вісник України. – 1999. – № 41 (225) 14-20 жовтня. – С. 10-24.

16. А.Р. Белкин. Теория доказывания. Научно-методическое пособие. Норма. Москва. 1999.

17. Пабашидзе А.Х., Урсин Д.А. Неправительственные организации международно-правовые аспекты: Учеб. Пособие. – М.: Изд-во РУДН, 2002. – 120 с.

18. Абу Давас Басем Мохамед. Становление и развитие межгосударственных организаций по борьбе с международной преступностью (уголовно-правовое исследование на материалах Украины и Молдовы): Автореф. дис... д-ра права: 12.00.08 / Международный независимый ун-т Молдовы. – Кишинев. 2001. – 22 с.

19. Аверин Д.Д. Процессуальные вопросы сотрудничества органов юстиции социалистических государств. Исполнение решений и поручений иностранных судов. Лекция для студентов очного и вечернего обучения. – М., Изд-во Моск. ун-та, 1963. – С. 4.

20. Антипенко В.Ф. Борьба с современным терроризмом: международно-правовые подходы. Монография. – К.: Изд-во ЮОНА-М, 2004. – 723 с.

21. Ашавский Б.М. Межправительственные конференции. – М.: «Международные отношения», 1980. – 128 с.

22. Баймуратов М.О. Міжнародне право. – Х., «Одіссей», 2001. – 672 с.

23. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посібник. – Харків: Держ. спеціалізоване вид-во „Основа”, 2003. – 324 с

24. Бастрыкин А.И. Взаимодействие советского уголовно-процессуального и международного права / ЛГУ им. А.А. Жданова. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1986. – 133 с.

25. Бахин В.П., Гора И.В. «Контркриминалистика» или новые задачи криминалистики // Актуальні проблеми держави та права. Вип.5. – Одеса, 1998.

26. Белкин Р.С. Курс криминалистики: В 3 т. – М.: Юристъ, 1997 Т. 3.: Криминалистические средства, приемы и рекомендации, 1997. – 480 с.

27. Бельсон Я.М. Интерпол в борьбе с уголовной преступностью / Под ред. И.И. Карпеца. – М: Наука,. 1989. – 236 с.

28. Бельсон Я.М. Международная организация уголовной полиции – М. Изд. ВНИИ МВД СССР, 1981. – 76 с.

29. Биленчук П.Д. Транснациональная преступность: состояние и трансформация: Учеб. пособие для вузов (П.Д. Биленчук, С.Е. Еркенев, А.В. Кофанов). – К.: Атика, 1999. – 271 с.

30. Биленчук П.Д., Еркенев С.Е., Кофанов А.В. Транснациональная

ВИКОРИСТАНА І РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. – 1996 р., № 30, стаття 141.
2. Закон України „Про міліцію” від 20.12.1990 № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР від 22.01.1991. – 1991 р., № 4, стор. 20.
3. Закон України „Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” від 30.06.1993 № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України від 31.08.1993. – 1993 р., № 35, стаття 358.
4. Закон України „Про оперативно-розшукову діяльність” від 18.02.1992 № 2135 // Відомості Верховної Ради України від 02.06.1992. – 1992р., № 22, стаття 303.
5. Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" від 28.11.2002 № 249-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 1. – ст. 2.
6. Закон України "Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря)" // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 19, ст.263.
7. Закон України „Про міжнародні договори України” // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, № 50, ст. 540.
8. Закон України „Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового протоколу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції” від 16.01.1998 № 43/98-вр // Відомості Верховної Ради України від 05.06.1998. – 1998 р., № 23, стаття 129.
9. Закон України „Про ратифікацію Європейської конвенції про взаємну правову допомогу у кримінальних справах, 1959 рік, та Додаткового протоколу 1978 року до Конвенції” від 16.01.1998 № 44/98-вр // Відомості Верховної Ради України від 05.06.1998. – 1998 р., № 23, стаття 130.
10. Закон України „Про приєднання України до Європейської конвенції про передачу провадження у кримінальних справах, 1972 рік” від 22.09.1995 № 339/95-вр // Відомості Верховної Ради України від 01.08.1995. – 1995 р., № 31, стаття 250.
11. Закон України „Про ратифікацію Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом” від 17.01.2002 № 2990 // Голос України від 12.02.2002 – № 28.
12. Закон України „Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність” від 17.09.2005. – № 2824-IV // Відомості Верховної Ради України від 10.02.2006. – 2006 р., № 5, (№ 5-6), стор. 128, стаття 7113.
13. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 № 1001-05 // Відомості Верховної Ради УРСР від 12.01.1961. – 1961 р., № 2, стор. 15.
14. Указ Президента України „Про Положення про Міністерство внутрішніх справ України” від 17.10.2000 № 1138 // Офіційний вісник

Підставою для оголошення міжнародного розшуку є запит правоохоронного органу України, надісланий до робочого апарату НЦБ Інтерполу.

У запиті повинна міститись така інформація:

- номер кримінальної справи, ким та коли вона порушена, прізвище слідчого, який провадить розслідування, його контактний телефон;
 - номер, дата заведення оперативно-розшукової справи категорії «Розшук», прізвище та контактний телефон працівника, який здійснює провадження у справі;
 - обставини вчиненого злочину (злочинів) – місце, час, спосіб, юридична кваліфікація діянь тощо;
 - обставини зникнення особи;
 - усі відомі прізвища, імена, по батькові розшукуваного кирилицею та в латинській транскрипції;
 - за можливості, відомості про обох батьків;
 - повна дата і місце народження розшукуваного;
 - громадянство, національність;
 - номери національного та закордонного паспортів, дати їх видачі, органи, які видавали паспорти;
 - прізвиська розшукуваного, під якими він може бути відомим у злочинному середовищі;
 - прикмети загальні (зріст, будова тіла, колір волосся, очей тощо) та особливі (шрами, татування, відсутність органів, окуляри тощо);
 - функціональні ознаки (особливості ходи, заїкання, звички тощо);
 - дві фотокартки (якщо можливо, анфас та в профіль) із зазначенням дати фотографування та виготовлення фотокарток;
 - за наявності дві дактилокарти;
 - відомості про наявність у розшукуваного зброї, чи може він становити загрозу для оточуючих як психічно хворий, наркоман, інфекційно хворий, схильний до жорстокості тощо;
 - професії, якими видами діяльності може займатися;
 - мови, якими володіє;
 - в яких країнах і за якими адресами може перебувати, з ким може контактувати в країні перебування;
 - який запобіжний захід обраний стосовно розшукуваної особи;
 - якщо є санкція на тримання цієї особи під вартою, ким і коли вона видана.
- Для оголошення особи у міжнародний розшук робочий апарат НЦБ Інтерполу використовує такі можливості:
- направлення запиту про розшук до однієї або декількох іноземних держав-членів Інтерполу;
 - направлення запиту про розшук у всі іноземні держави-члени Інтерполу;
 - підготовка та передача до Генерального секретаріату Інтерполу клопотань про розповсюдження міжнародних повідомлень:
 - про розшук безвісно зниклої особи (YELLOW NOTICE / жовте

повідомлення);

- про розшук обвинуваченого, підсудного, засудженого з метою встановлення його місцезнаходження (BLUE NOTICE / блакитне повідомлення);

- про розшук обвинуваченого, підсудного, засудженого з метою його арешту та видачі (RED NOTICE / червоне повідомлення).

Запит про оголошення особи у міжнародний розшук направляється у всі держави-члени Інтерполу у випадках якщо:

- оперативно-розшукові заходи, які проводились на території тих іноземних держав, де у розшукуваного були зв'язки та де він міг знаходитись, результатів не дали;

- відомості про можливе місцезнаходження розшукуваного за кордоном, у разі наявності підтвердженої інформації про його виїзд за межі України, взагалі відсутні.

Клопотання про розповсюдження міжнародного повідомлення про розшук (YELLOW, BLUE або RED NOTICE) направляється до Генерального секретаріату Інтерполу у разі неможливості встановити місцезнаходження розшукуваного протягом одного року з моменту надсилання запиту про розшук до всіх держав-членів Інтерполу.

У разі затримання чи встановлення місцеперебування розшукуваного на території України, ініціатор міжнародного розшуку зобов'язаний негайно, але за будь-яких обставин не пізніше 5-ти днів, повідомити про це робочий апарат НЦБ Інтерполу для інформування правоохоронних органів зарубіжних країн про припинення розшуку.

2.2.3. Розшук обвинувачених, підсудних та засуджених

НЦБ Інтерполу не організовує розшук обвинувачених, підсудних та засуджених за вчинення злочинів, що носять політичний, воєнний, релігійний чи расовий характер.

У організації міжнародного розшуку обвинувачених, підсудних та засуджених каналами Інтерполу може бути відмовлено у разі, якщо відповідно до національного законодавства держави, на території якої необхідно провести розшукові заходи, суспільно-небезпечне діяння, у вчиненні якого обвинувачується розшукуваний, не тягне кримінальної відповідальності.

У міжнародний розшук можуть бути оголошені обвинувачені та підсудні, які обвинувачуються у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на строк більше шести місяців, а також засуджені до позбавлення волі на строк понад шість місяців.

У разі розшуку обвинуваченого, підсудного або засудженого у запиті додатково відтворюються такі позиції:

- номер кримінальної справи, дата її порушення, назва органу, який провадить розслідування чи розшук такої особи, номер та текст статті Кримінального кодексу України із зазначенням передбаченої нею міри покарання, а також стислий виклад вчиненого розшукуваним протиправного

- дотримання законодавства України, актів МОКП – Інтерполу, конкретизація завдань і функцій НЦБ Інтерполу;

- чітке та зрозуміле відображення механізмів взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав на кожному етапі співпраці;

- впровадження практичного досвіду НЦБ Інтерполу з організації міжнародного співробітництва правоохоронних органів;

- підготовка та включення в проекти нових науково-обґрунтованих пропозицій з питань діяльності НЦБ та міжнародної співпраці в рамках Інтерполу (за результатами вивчення юридичної літератури, законодавства, практики).

Окрім НЦБ Інтерполу, одним із ефективних засобів взаємодії з правоохоронними органами іноземними державами є використання представників МВС України в Посольствах України за кордоном. Використання представників є одним з найбільш ефективних засобів взаємодії з правоохоронними органами іноземних держав. Вказане зумовлено тим, що представники, маючи дипломатичний статус у країнах перебування, а також маючи досвід у сфері діяльності органів внутрішніх справ, мають можливість встановлювати безпосередні контакти з компетентними правоохоронними органами країн перебування і надавати найширше і найефективніше сприяння органам внутрішніх справ України щодо організації взаємодії з правоохоронними органами відповідної країни у конкретних справах.

Особливістю правового статусу представників є те, що фактично вони відряджені до Міністерства закордонних справ України, але фактично підпорядковуються як МЗС України так і МВС України. Діяльність представників координується Управлінням міжнародних зв'язків МВС України.

Запити на адресу представників МВС України в Посольствах України за кордоном можуть надсилатися безпосередньо або через Управління міжнародних зв'язків МВС України.

Подібним чином правоохоронні органи України можуть використовувати представників поліцій іноземних країн в Посольствах відповідних держав в Україні для організації взаємодії з правоохоронними органами відповідних країн.

З урахуванням того, що Інститут Представників МВС України в Посольствах є найефективнішим засобом взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав під час розслідування конкретних кримінальних справ щодо транснаціональних злочинів, на даний час одним з перспективних шляхів удосконалення діяльності правоохоронних органів України щодо боротьби з транснаціональною злочинністю є збільшення кількості представників МВС України за кордоном.

служби України, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997 р. № 3/1/2/5/2/2.

Можливості НЦБ Інтерполу використовуються правоохоронними органами України у справах щодо загальнокримінальних злочинів (проти власності, проти особи, у сфері незаконного обігу наркотичних засобів тощо), злочинів у сфері господарської діяльності, а також порядку організації міжнародного розшуку та екстрадиції осіб, організації міжнародного розшуку безвісно зниклих осіб, а також використання правоохоронними органами України банків даних Інтерполу.

Криміналістичне значення інституту НЦБ Інтерполу полягає в тому, що НЦБ є засобом взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних країн, під час провадження у кримінальних та оперативно-розшукових справах.

Під час здійснення своїх завдань і функцій НЦБ Інтерполу може одночасно виступати посередником і суб'єктом взаємодії правоохоронних органів України та зарубіжних країн, а також виконувати інші властиві виключно йому функції (міжнародний розшук, приймання (екстрадиція) осіб).

На сьогодні, практика діяльності НЦБ Інтерполу знаходиться далеко попереду від існуючого законодавства щодо міжнародного співробітництва каналами Інтерполу, а тим більш від наукових розробок у вказаній сфері.

З урахуванням цього, удосконалення взаємодії правоохоронних органів нашої держави з Генеральним секретаріатом Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол та правоохоронними органами держав-членів Інтерполу можливе лише за належного юридичного забезпечення діяльності підрозділу. У даному випадку мова іде не тільки про юридичну сторону загальних питань організації діяльності НЦБ Інтерполу, але й про правову регламентацію нових форм взаємодії з правоохоронними органами, методів збирання та використання оперативної інформації тощо.

Тому, одним з найважливіших напрямів діяльності НЦБ Інтерполу є розробка проєктів нормативно-правових актів, які мають сприяти ефективній боротьбі правоохоронних органів нашої держави з транснаціональною злочинністю в сучасних умовах.

Розвиток злочинності та розвиток правових механізмів взаємодії правоохоронних органів світу потребують наявності чіткої організаційно-правової бази діяльності НЦБ Інтерполу.

У зв'язку з цим вважається за доцільне:

- здійснити заходи щодо подання на затвердження Кабінетові Міністрів України нового Положення про Національне центральне бюро Інтерполу;
- підготувати та подати на затвердження проєкт нового наказу МВС України про територіальні підрозділи НЦБ Інтерполу;
- підготувати проєкт нової редакції Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

Основоположними принципами підготовки текстів указаних актів мають бути:

діяння;

– заходи, які з точки зору ініціатора розшуку доцільно вжити щодо розшукуваного у разі його виявлення на території іноземної держави. Такими заходами, як правило, можуть бути:

- *встановлення контролю за пересуванням* розшукуваного. У цьому випадку від правоохоронних органів зарубіжних країн може бути одержана інформація про місцеперебування розшукуваного, маршрути переміщення, контакти, виїзд за межі тієї чи іншої країни тощо;

- *затримання та арешт розшукуваного* з наступною екстрадицією. У цьому випадку ініціатор розшуку в запиті гарантує, що при затриманні та арешті розшукуваного на території іншої держави до її компетентних органів буде обов'язково надіслано клопотання про екстрадицію цієї особи. Якщо країна можливого перебування розшукуваного невідома, у запиті гарантується звернення з клопотанням про екстрадицію до будь-якої країни або вказується коло чи конкретний перелік країн, яким обмежується гарантоване звернення з клопотанням про екстрадицію.

Клопотання про розповсюдження міжнародного повідомлення про розшук обвинуваченого, підсудного або засудженого з метою його арешту та видачі (RED NOTICE) може бути направлено до Генерального секретаріату Інтерполу до закінчення однорічного терміну у випадку, якщо:

- розшукуваний вчинив тяжкий злочин;
- вчиненням злочином заподіяна шкода у великому розмірі;
- мав місце рецидив злочинів.

У деяких країнах міжнародне повідомлення RED NOTICE є юридичною підставою для затримання особи з метою її подальшої екстрадиції.

Серед прикладів взаємодії у відповідних справах можна відмітити такі.

2002 р. УБОЗ УМВС України в Закарпатській області за вчинення злочину, передбаченого ч. 4 ст. 189 КК України, каналами Інтерполу розшукувався лідер організованої злочинної групи, що діяла на території України, громадянин України Л. 11 квітня 2002 р. його затримали правоохоронні органи Польщі. 16 жовтня 2002 р. на КПП «Медика-Мостиська», за домовленістю між Міністерством юстиції Польської Республіки та Генеральною прокуратурою України здійснено екстрадицію Л. з Польщі до України.

1999 р. на адресу НЦБ Інтерполу України з УМВС України в Одеській області надійшов запит, в якому повідомлялось, що прокуратура Одеської області розслідує кримінальну справу щодо злочинної діяльності злочинного угруповання, очолюваного С, учасники якого підозрювались у вчиненні низки умисних вбивств на території Одеси із застосуванням вогнепальної зброї. За матеріалами справи, організатор тяжких злочинів, а саме вбивств на замовлення, вчинюваних угрупованням, – громадянин С. Розшукуваний С. ймовірно переховувався за кордоном. Для встановлення і затримання С, НЦБ Інтерполу в Україні направило відповідні запити до НЦБ Інтерполу країн Європи, США та Російської Федерації.

6 серпня 1999 р. з УМВС України в Одеській області надійшло повідомлення про те, що за оперативною інформацією розшукуваний С.

разом з дружиною планує вилітати у невідомому напрямку з аеропорту м. Праги (Чехія). Внаслідок тісної співпраці з правоохоронними органами Чехії каналами Інтерполу 12 серпня 1999 р., С. затриманий і поміщений до в'язниці. 30 квітня 2002 р. С. екстрадований з Чехії до України.

2.2.4. Видача (екстрадиція) особи, яка розшукується правоохоронними органами України та затримана на території держав, які не є членами СНД

В Україні, питання, пов'язані з видачею (екстрадицією) правопорушників, регулюють такі нормативні акти:

- Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 року;
- Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1975 року;
- Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1978 року;
- Закон України від 16 січня 1998 року «Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового протоколу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції» із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 15 грудня 1999 року;
- Постанова Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 2004 року № 16 «Про деякі питання застосування законодавства, яке регулює порядок і строки затримання (арешту) осіб при вирішенні питань, пов'язаних із екстрадицією»;
- Інструкція про порядок виконання європейських конвенцій з питань кримінального судочинства, затверджена спільним наказом Мініюсту, Генпрокуратури, СБУ, МВС, Верховного Суду України, Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 29.06.1999 № 34/5/22/130/512/326/73;
- Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, затверджена спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997 р. № 3/1/2/5/2/2;
- Інструкція з організації розшуку обвинувачених, підсудних, осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання, безвісно зниклих осіб та встановлення особи невпізнаних трупів, затвердженої наказом МВС України від 5 січня 2005 року № 3;
- Інструкція про порядок підготовки, передачі та виконання органами прокуратури України звернень про правову допомогу у кримінальних справах, затверджена наказом Генеральної прокуратури України від 28 жовтня 2002 року № 8/1;

Основними механізмами Інтерполу, що відкривають можливості у протидії транснаціональній злочинності є, зокрема:

- інформаційно-пошукова система I-24/7 (система I-24/7) – глобальна телекомунікаційна система Інтерполу, що побудована з урахуванням новітніх інформаційних технологій та надає якісний та конфіденційний цілодобовий безпосередній доступ до інформаційних ресурсів Генерального секретаріату Інтерполу, а також дозволяє здійснювати обмін інформацією міжнаціональними центральними бюро Інтерполу;
 - банки даних Генерального секретаріату Інтерполу – система програмно-апаратних, мовних та організаційних засобів Генерального секретаріату Інтерполу, призначених для централізованого накопичення та колективного використання інформації, а також сама інформація про розшукуваних, викрадених, втрачених або виявлені предмети, осіб, які переходять від правоохоронних органів, зникли безвісти або не можуть повідомити про себе ніяких відомостей (в тому числі діти та неідентифіковані трупи) тощо;
 - система автоматизованого пошуку (ASF) – комп'ютерна система, що дозволяє користувачам (НЦБ Інтерполу, інші правоохоронні органи країн-членів) здійснювати електронний пошук певної інформації в банках даних, що зберігається в центральному сервері ASF у Генеральному секретаріаті.
- Основними напрямками взаємодії з Генеральним секретаріатом Інтерполу є:
- використання електронних реєстрів інформації (баз даних) Генерального секретаріату (перевірка даних за відповідними обліками та внесення даних до вказаних обліків);
 - обмін аналітичною інформацією щодо сучасних тенденцій розвитку транснаціональної злочинності;
 - обмін інформацією щодо новітнього передового досвіду правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю;
 - організація участі представників правоохоронних органів України у міжнародних заходах (конференціях, семінарах, робочих зустрічах), що проводяться Інтерполом;
 - співпраця щодо організації в Україні міжнародних заходів, що проводяться під егідою Інтерполу;
 - організація навчання і стажування працівників робочого апарату НЦБ Інтерполу в Генеральному секретаріаті Інтерполу;
 - співпраця в рамках проектів Інтерполу.

В Україні діяльність національного центрального бюро Інтерполу регулюється Положенням про Національне центральне бюро Інтерполу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220. Порядок взаємодії НЦБ Інтерполу з правоохоронними органами України регулюється Інструкцією про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, затверджена спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної

ВИСНОВКИ, ПРОПОЗИЦІЇ, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Таким чином, Інтерпол – це адміністративна організація, що виконує роль посередника між поліцейськими органами різних країн світу і фактично її роль у боротьбі з транснаціональною злочинністю полягає у забезпеченні:

- міжнародного співробітництва правоохоронних органів країн світу під час попередження, розкриття та розслідування транснаціональних злочинів;
- обміну досвідом між правоохоронними органами країн світу з питань боротьби зі злочинністю.

З цією метою Генеральний секретаріат Інтерполу формує банки даних, що містять інформацію кримінального характеру (щодо осіб, речей, транспортних засобів тощо), забезпечує функціонування телекомунікаційного зв'язку між країнами-членами, встановлює загальний порядок взаємодії (обміну інформацією) між країнами-членами, організовує проведення міжнародних конференцій, семінарів, робочих зустрічей тощо з питань боротьби з транснаціональною злочинністю, здійснює аналіз розвитку транснаціональної злочинності у світі та ін.

Принципами співробітництва країн-членів Інтерполу є такі:

- у співробітництві може приймати участь не тільки поліція, але і всі правоохоронні органи, в функції яких входять попередження, розкриття, розслідування злочинів;

- на національному рівні співробітництво повинно спиратись на якісну організаційну основу: у кожній країні повинен бути створений постійно діючий спеціальний підрозділ – національне центральне бюро Інтерполу (НЦБ), який повинен забезпечувати співробітництво поліції та інших правоохоронних органів країни з Генеральним секретаріатом Інтерполу і НЦБ Інтерполу інших держав. Фактично функціями національного центрального бюро Інтерполу є забезпечення оперативного проходження інформації (запитів і відповідей). Порядок організації роботи національного центрального бюро Інтерполу встановлюється Стандартами Інтерполу – документом, який розробляється Генеральним секретаріатом Інтерполу та затверджується Генеральною Асамблеєю Організації, а також законодавством відповідної країни;

- в кожній країні мають бути нормативно визначені місце НЦБ в загальнодержавному механізмі міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю, обсяг і межі його функціональної компетенції у взаємовідносинах з іншими правоохоронними органами;

- співробітництво має здійснюватись на взаємній основі – усі запити, що надходять від інших НЦБ та Генерального секретаріату повинні обов'язково виконуватись (окрім випадків коли виконання запиту суперечить законодавству країни або ст. 3 Статуту Інтерполу);

- забороняється використання можливостей Інтерполу для співробітництва правоохоронних органів світу у справах про злочини політичного, релігійного, військового чи расового характеру (ст. 3 Статуту Інтерполу).

- Вказівка МВС України від 19 листопада 2004 року № 1053 «Про порядок і строки затримання (арешту) осіб при вирішенні питань, пов'язаних з їх екстрадицією»;

- Інструкція про приймання осіб, які підлягають видачі (екстрадиції) з держав, що не мають спільних кордонів з Україною та не є членами СНД, затверджена наказом МВС України від 24.05.2005 № 369.

Можливості НЦБ Інтерполу України використовуються для узгодження з компетентними органами іноземної держави організаційних питань здійснення процедури передачі особи, зокрема: місця, часу, порядку передачі, переліку необхідних документів, складу конвою та питань, що стосуються перебування розшукуваного на території України. Взаємодія правоохоронних органів під час організації процедури видачі (екстрадиції) особи, здійснюється так.

Після отримання інформації про затримання розшукуваного за кордоном робочий апарат НЦБ Інтерполу негайно повідомляє про це орган, у провадженні якого знаходиться відповідна оперативно-розшукова справа (оперативні підрозділи органів внутрішніх справ або Служби безпеки України).

Після отримання зазначеної інформації відповідний орган протягом доби:

- надсилає до НЦБ Інтерполу підтвердження про розшук особи та необхідність тримання її під вартою для подальшої екстрадиції в Україну (у разі необхідності до відповідного повідомлення додається копія процесуального рішення про взяття розшукуваної особи під варту або її затримання та доставляння до суду під вартою);

- інформує слідчий підрозділ (суд), у провадженні якого знаходиться кримінальна справа, про затримання розшукуваної особи.

Орган, в провадженні якого знаходиться кримінальна справа, не пізніше 10 днів з моменту отримання інформації про затримання розшукуваної особи за кордоном, готує і надсилає через свій центральний орган (у разі знаходження справи у провадженні прокуратури – через прокуратуру області або прирівняну до неї прокуратуру) до Генеральної прокуратури України запит про видачу особи.

У разі знаходження кримінальної справи у провадженні суду або потреби приведення до виконання вироку суду щодо такої особи запит про видачу надсилається до Міністерства юстиції через відповідне управління юстиції.

Зокрема, орган, у провадженні якого знаходиться кримінальна справа, зобов'язаний, після отримання повідомлення про затримання за кордоном розшукуваного, протягом доби проінформувати:

- слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС, про дату та місце затримання розшукуваного за кордоном;

- прокуратуру області або прирівняну до неї прокуратуру.

Слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС зобов'язане забезпечити належний контроль за невідкладною підготовкою матеріалів про видачу органом, який здійснює розслідування.

Підготовлені матеріали упродовж трьох діб з моменту отримання повідомлення про затримання розшукуваної особи надсилаються до

Головного слідчого управління МВС України.

Вимоги щодо змісту та оформлення відповідних документів регламентуються чинними нормативними актами.

Приймання осіб, які підлягають видачі, здійснюється конвойною групою МВС України в порядку, визначеному Інструкцією про приймання осіб, які підлягають видачі (екстрадиції) з держав, що не мають спільних кордонів з Україною та не є членами СНД, затвердженої наказом МВС України від 24.05.2005 № 369. Відповідно до вказаної Інструкції приймання осіб здійснюється конвойною групою МВС України до складу якої входять:

- особлива варта (начальник варті, помічник начальника варті, чатовий) або військовий наряд (начальник військового наряду, помічник начальника військового наряду) – військовослужбовці внутрішніх військ МВС України;
- керівник конвойної групи – працівник НЦБ Інтерполу, який володіє однією з робочих мов Інтерполу (англійською, французькою, іспанською).

До функцій НЦБ Інтерполу, зокрема керівника конвойної групи, під час організації приймання особи відноситься:

- організація підготовки конвойної групи до відрядження;
- узгодження з компетентними органами іноземної держави організаційних питань процедури передачі особи, зокрема: місця, часу, порядку передачі, переліку необхідних документів, складу конвойної групи та питань, що стосуються перебування розшукуваного на території іноземної держави;
- забезпечення взаємодії особливої варті (військового наряду) з правоохоронними органами іноземної держави під час перебування на її території.

Приймання осіб з держав-членів СНД здійснюється згідно з Угодою про порядок передачі та транзитного перевезення осіб, які взяті під варту, 1994 р.; з інших держав, що мають спільні кордони з Україною – відповідними двосторонніми міжнародними договорами України.

2.2.5. Розшук безвісно зниклих осіб

Про встановлення місцезнаходження на території іншої держави безвісно зниклої особи, оголошеної у міжнародний розшук, робочий апарат НЦБ Інтерполу повідомляє про це ініціатора розшуку.

Якщо ця особа є дієздатною та повнолітньою, правоохоронні органи іноземної держави повідомляють про її місцезнаходження лише за її згоди.

За відсутності такої згоди повідомляється лише про факт виявлення розшукуваного на території іноземної держави.

Якщо особа є неповнолітньою, недієздатною або обмежено дієздатною правоохоронний орган зарубіжної держави повідомляє про її місцезнаходження навіть за відсутності її згоди.

Запити правоохоронних органів зарубіжних держав-членів Інтерполу є підставою для розшуку на території України іноземних громадян та осіб без громадянства.

Основними умовами для здійснення розшуку особи на території України

держав в Україні.

Однак, в теперішній час порядок такої взаємодії нормативно не врегульований. Така співпраця здійснюється на засадах взаємності і має значний позитивний ефект.

Крім того, вважається за необхідне здійснити встановлення робочих станцій системи 1 - 24/7 на пунктах пропуску через державний кордон, що підтверджується позитивним досвідом правоохоронних органів зарубіжних держав, зокрема членів Європейського Союзу, у більшості з яких доступ до системи 1 - 24/7 є на кожному прикордонному пункті. Використання інформаційних ресурсів Інтерполу для перевірки осіб, документів та транспортних засобів за відповідними обліками під час прикордонного контролю дозволяє розширити можливості правоохоронних органів багатьох країн у боротьбі зі злочинністю.

Враховуючи, що використання системи 1 - 24/7 на пунктах пропуску через державний кордон носиме міжвідомчий характер, реалізація зазначених проектів потребуватиме прийняття відповідних рішень на урядовому рівні та здійснення ряду заходів, що матимуть організаційний, правовий та міжнародний характер. Це можливо за умови чітких та узгоджених спільних дій центральних органів виконавчої влади, зокрема Міністерства внутрішніх справ України та Адміністрації Державної прикордонної служби України.

Література

1. Натура А.И., Пихов А.Х.-А. Международное сотрудничество в сфере уголовного судопроизводства: организационно-правовые основы, процессуальный порядок и формы взаимодействия. Учебно-практическое пособие. – М.: Издательство «Юрлитинформ», 2007. – 136 с.

2. Волеводз А.Г., Соловьев А.Б. Международный розыск, арест, конфискация и передача иностранным государствам денежных средств и имущества, полученных преступным путем, а также вещественных доказательств по уголовным делам. – М.: Издательство «Юрлитинформ», 2007. – 440 с.

зв'язків МВС України.

Запити на адресу представників МВС України в Посольствах України за кордоном надсилаються безпосередньо, через Управління міжнародних зв'язків МВС України або через НЦБ Інтерполу.

Однак, як свідчить практика міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України та положення нормативних актів з відповідних питань, діяльність НЦБ Інтерполу та представників МВС України в Посольствах у більшій мірі є ідентичною за своєю суттю, за винятком деяких особливостей форм і методів взаємодії.

Крім того, на сьогодні можливість інституту представників використовуватися органами внутрішніх справ не в повній мірі, що зумовлено нераціональністю їх розміщення за регіональною ознакою – тобто потребами органів внутрішніх справ України взаємодіяти з тими чи іншими країнами.

На сьогодні, зокрема, МВС України має представників в Ізраїлі, Німеччині, Польщі, Росії, Румунії, Туреччині та Угорщині. У той самий час, низький рівень взаємодії органів внутрішніх справ України з правоохоронними органами деяких з цих країн зумовлює виникнення питання про доцільність утримання представника МВС України на території цих держав.

З іншого боку, значне поширення останнім часом діяльності злочинних елементів українського походження на території інших держав ЄС та США, високий рівень взаємодії між правоохоронними органами наших держав, вимагає підвищення якості та оперативності цієї роботи.

У зв'язку з цим пропонується: опрацювати та вирішити питання про направлення представників МВС України до Посольств нашої держави в США, Іспанії та Португалії (один представник на дві країни), Чехії і Словаччини (один представник на дві країни).

Варто відмітити, що в Посольствах України в США та Росії діє по декілька військових аташе, що фактично свідчить про можливість виділення відповідної посади для представника МВС, особливо з огляду на важливість питань, вирішуваних МВС України під час міжнародного співробітництва. Високий рівень співпраці правоохоронних органів наших країн, зумовлений значним поширенням діяльності злочинних структур українського походження в цій країні, вимагає якнайшвидшого вирішення вказаного питання.

Можна також відмітити, що відповідно до рішення Уряду, в Генеральному секретаріаті Інтерполу з 2004 року акредитований представник НЦБ Інтерполу МВС України, який виконує як функції співробітника Генерального секретаріату Інтерполу так і надає всебічну допомогу НЦБ Інтерполу МВС України щодо виконання покладених на підрозділ завдань. Співпраця з Генеральним секретаріатом Інтерполу через представника МВС виправдала себе як ефективний засіб взаємодії з усіх напрямів співробітництва.

Поряд з використанням представників МВС України, органи внутрішніх справ як і, зокрема, НЦБ Інтерполу активно співпрацюють з представниками поліцій іноземних країн (офіцерами зв'язку) в Посольствах відповідних

є:

- повнота відомостей для оголошення розшуку;
- кримінальна караність діяння, за яке розшукується особа, відповідно до законодавства України;
- наявність договору з запитуючою державою, який регламентує питання видачі.

У разі наявності відомостей про можливе місцезнаходження розшукуваного, його зв'язках на території України, робочий апарат НЦБ Інтерполу направляє у відповідний територіальний підрозділ органів внутрішніх справ запит щодо проведення оперативно-розшукових заходів.

Метою проведення зазначених заходів може бути:

- встановлення місцезнаходження розшукуваного;
- затримання розшукуваного для подальшої видачі запитуючій державі.

Запит щодо затримання з метою подальшої видачі направляється у разі наявності договірних відносин стосовно видачі з країною-ініціатором розшуку та письмового підтвердження, що видача буде запитана у разі затримання особи.

За відсутності зазначених умов направляється запит щодо встановлення місцезнаходження розшукуваного.

У разі виявлення особи, розшукуваної правоохоронними органами зарубіжних держав з метою встановлення місцезнаходження, орган внутрішніх справ терміново інформує про це групу (відділ) НЦБ Інтерполу в ГУМВС, УМВС.

Зазначена інформація направляється до робочого апарату НЦБ Інтерполу, який повідомляє НЦБ Інтерполу держави-ініціатора розшуку про встановлення місцезнаходження розшукуваного та запитує про заходи, які необхідно вжити.

Про зміст відповіді повідомляється група (відділ) НЦБ Інтерполу в ГУМВС, УМВС або безпосередньо орган внутрішніх справ, який встановив місцезнаходження особи.

У разі виявлення особи, яка розшукується з метою затримання (арешту) для подальшої видачі (екстрадиції), орган внутрішніх справ України затримує таку особу та терміново інформує групу (відділ) НЦБ Інтерполу в ГУМВС, УМВС, яка передає зазначену інформацію до робочого апарату НЦБ Інтерполу.

Робочий апарат негайно повідомляє про затримання особи НЦБ Інтерполу країни-ініціатора розшуку та запитує документи, які необхідні отримання рішення суду про утримання такої особи під вартою.

При затриманні такої особи в першу чергу необхідно з'ясувати її громадянство. Якщо зазначена особа не є громадянином України, орган внутрішніх справ зобов'язаний протягом доби із зазначенням дати та часу затримання поінформувати про факт її затримання з особливою поміткою «Терміново. Екстрадиція» прокурора, який здійснює нагляд за додержанням законів у діяльності цього органу внутрішніх справ для подальшого інформування обласної та Генеральної прокуратури.

Затримана особа повинна бути поміщена до ізолятору тимчасового

тримання відповідно до ст. 106 КПК України, про що у триденний термін повідомляється ДГБ МВС України.

Упродовж 72 годин з моменту затримання необхідно з використанням можливостей робочого апарату НЦБ Інтерполу вирішити питання про отримання від правоохоронного органу зарубіжної держави документів, передбачених ст. 16 Європейської конвенції про видачу правопорушників та аналогічними положеннями інших міжнародних договорів України (копію постанови про взяття під варту, ордеру на арешт, вироку суду або іншого рішення що має аналогічну силу).

На підставі отриманих документів орган внутрішніх справ готує подання та відповідно до п. 3 ч. 6 ст. 106 КПК України доставляє зазначену особу до суду для обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

Відповідно до п. 4 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 2004 року № 16 «Про деякі питання застосування законодавства, яке регулює порядок і строки затримання (арешту) осіб при вирішенні питань, пов'язаних з екстрадицією» суди повинні приймати до свого провадження такі подання і здійснювати їх розгляд відповідно до правил, встановлених ст. 165² КПК України.

Можливості робочого апарату НЦБ Інтерполу використовуються для узгодження з компетентними органами іноземної держави організаційних питань здійснення процедури передачі особи, зокрема: місця, часу, порядку передачі, переліку необхідних документів, складу конвою та питань, що стосуються перебування розшукуваного на території України.

2.3. Використання банків даних Інтерполу

2.3.1. Характеристика банків даних Інтерполу

Оперативно-довідкові криміналістичні обліки використовуються для отримання відомостей про осіб, які вчинили або могли вчинити злочин, що розслідується, про походження і приналежність зброї, боєприпасів, транспортних засобів, підроблених грошових знаків та цінних паперів, слідів, вилучених з місця події, про розшукувані і виявлені предмети антикваріату, різноманітні інші речові докази³.

Правоохоронні органи України можуть використовувати можливості Національного центрального бюро Інтерполу для отримання інформації, яка міститься у банках даних Генерального секретаріату Інтерполу.

Підставою для реалізації таких можливостей є членство України у Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерпол.

Використання банків даних Генерального секретаріату Інтерполу є однією із форм міжнародного поліцейського співробітництва.

безпосереднього доступу до електронного реєстру ДНК-профілів Інтерполу, постановки на облік у банках даних МВС України дактилоскопічних карт громадян України, отриманих каналами Інтерполу за 14 років існування підрозділу, вивчає можливість використання в роботі НЦБ Інтерполу альтернативних електронних масивів інформації інших, у тому числі іноземних правоохоронних та державних органів, приватних установ.

Одним з шляхів підвищення ефективності та оперативності діяльності НЦБ Інтерполу, є отримання підрозділом доступу on-line до банків даних інших правоохоронних органів України, зокрема:

- Державної податкової адміністрації України – банків даних реєстрації платників податків (це дозволить оперативно здійснювати перевірки реєстрації суб'єктів господарської діяльності України за запитами правоохоронних органів іноземних держав у кримінальних справах);

- Державної прикордонної служби України – банків даних перетину кордону (це дозволить значно підвищити ефективність міжнародного розшуку осіб та викрадених транспортних засобів);

- Державної митної служби України – банків даних реєстрації митного оформлення вантажів суб'єктами господарської діяльності, зокрема електронного реєстру інформації про попередні повідомлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності про здійснення зовнішньоекономічних операцій (що дозволить оперативно виявляти фіктивні зовнішньоекономічні операції та неіснуючих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності).

Доступ до відповідних інформаційних масивів надасть можливість НЦБ Інтерполу також здійснювати оперативно перевірки інформації у справах про:

- контрабанду;
- злочини, пов'язані з нелегальною міграцією, торгівлею людьми та незаконним обігом наркотиків;
- більш оперативно здійснювати розшукові заходи з міжнародного розшуку осіб;
- здійснювати оперативні перевірки у справах щодо розшуку викраденого автотранспорту, культурних цінностей та антикваріату тощо.

Доступ on-line до вказаних банків даних дозволить уникнути зайвого листування з відповідними правоохоронними органами, що в значній мірі оптимізує організацію роботи НЦБ Інтерполу.

Як вже зазначалось, одним із ефективних засобів взаємодії з правоохоронними органами іноземних держав під час супроводження кримінальних і оперативно-розшукових справ, що знаходяться в провадженні правоохоронних органів нашої держави є використання інституту представників МВС України в Посольствах України за кордоном.

Представники, які мають дипломатичний статус у країнах перебування і досвід у сфері діяльності органів внутрішніх справ, мають можливість встановлювати безпосередні контакти з компетентними правоохоронними органами країн перебування і надавати найширше і найефективніше сприяння органам внутрішніх справ України щодо організації взаємодії з правоохоронними органами відповідної країни у конкретних справах.

Діяльність представників координується Управлінням міжнародних

³ Справочная книга криминалиста / Викторова Е.Н., Викторова Л.Н., Виноградов И.Г. и др.; Отв. ред. Н.А. Селиванов; Генер. прокуратура Рос. Федерации, НИИ проблем укрепления законности и правопорядка. – М: НОРМА: Изд. группа НОРМА – ИНФРА. – М, 2000. – 712 с: С. 176-177.

*Організація виїзду конвойної групи;
Порядок здійснення приймання особи.*

Розділ 4 – Порядок міжнародного співробітництва правоохоронних органів України каналами Інтерполу у протидії окремим видам злочинів.

Проект Інструкції також повинен містити типові форми документів, що надсилаються правоохоронними органами України до НЦБ Інтерполу.

Останнім часом НЦБ Інтерполу докорінним чином змінено стратегію співробітництва з іноземними партнерами у матеріалах про ідентифікацію громадян України, які вчинили злочини на території відповідних держав. Віднині всі запити іноземних колег про громадян України відпрацьовуються тільки у разі наявності в них повної інформації про громадян України, які підлягають перевірці. У разі відсутності такої інформації в запитах НЦБ Інтерполу України вимагає в ініціаторів такі відомості. Указане здійснюється з метою накопичення інформації про злочинну діяльність наших громадян за кордоном, а також отримання інформації про іноземців – організаторів нелегальної міграції, продажу українських громадян у сексуальне рабство та торгівлю людьми.

За домовленістю з Міністерством закордонних справ України, НЦБ Інтерполу здійснює перевірку за банками даних Інтерполу щодо осіб, які мають статус біженців на території іноземних держав та звертаються до Посольств нашої держави за кордоном для отримання в'їзних віз в Україну. При цьому, також здійснюються перевірки резидентів України, які запрошують таких осіб. Питання про здійснення відповідних перевірок на регулярній основі для запобігання негативних, наслідків для іміджу України було порушене саме МЗС після ряду випадків, коли на територію України в'їжджали політичні діячі країн СНД, які перебували у міжнародному розшуку. У подальшому планується нормативне закріплення цієї роботи, створення відповідних обліків осіб тощо.

У сфері протидії розповсюдження дитячої порнографії та сексуальної експлуатації дітей НЦБ також ініціативно займається створенням та наповненням банків даних про осіб, схильних до вчинення таких злочинів, збирає відомості про таких осіб з банків даних Генерального секретаріату Інтерполу для їх перевірки на предмет перетину Державного кордону України. Найближчим часом розпочнеться процес отримання аналогічних відомостей від правоохоронних органів окремих країн, мешканці яких є основними «споживачами» порнографічної продукції, створеної за участі неповнолітніх. Щодо всіх таких осіб в МВС України виносяться постанови про заборону їм в'їзду в Україну.

Перспективним напрямом розвитку є надання НЦБ Інтерполу доступу до банку даних Держприкордонслужби «Гарт». Указане дозволить у значній мірі покращити оперативність роботи Інтерполу щодо організації розшуку злочинців на території України.

Використання банків даних у повсякденній роботі є дуже важливою складовою діяльності правоохоронних органів. Тому НЦБ Інтерполу ініціювало та бере участь у заходах щодо надання Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центру МВС України

Банки даних Генерального секретаріату Інтерполу створені з метою забезпечення всебічної взаємодії правоохоронних органів держав-членів Інтерполу.

Формування банків даних Інтерполу здійснюється за рахунок інформації, яку надають правоохоронні органи держав-членів Інтерполу на добровільних засадах.

Право власності на цю інформацію належить виключно тим державам, які її надали.

Система I-24/7 надає можливість не лише здійснювати безпосередній доступ до банків даних Генерального секретаріату Інтерполу в режимі реального часу. За допомогою цієї системи національні центральні бюро Інтерполу 186 держав світу здійснюють обмін інформацією між собою та з Генеральним секретаріатом Організації у вигляді електронних повідомлень, які можуть, у свою чергу, містити зображення, фотографії, відбитки пальців тощо. Система I-24/7 також надає доступ до аналітичної, статистичної та довідкової інформації Інтерполу.

З 2006 року в ГУМВС та УМВС в областях, Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі мають підключення до телекомунікаційної системи Інтерполу I-24/7, яка в цілодобовому режимі надає прямий доступ до банків даних Генерального секретаріату Інтерполу. Робочі станції системи встановлені безпосередньо в підрозділах Укрбюро Інтерполу ГУМВС та УМВС, та надають доступ до таких банків даних:

1. осіб – містить інформацію про осіб, які розшукуються за вчинення злочинів, безвісти зниклих, невпізнані трупи, а також про осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів;
2. викрадених та втрачених документів – містить інформацію про викрадені або втрачені документи, що використовуються для закордонних поїздок;
3. викрадених транспортних засобів – містить інформацію про транспортні засоби, викрадені на території держав-членів Інтерполу;
4. викрадених творів мистецтва – містить інформацію про твори мистецтва, предмети антикваріату, інші культурні цінності, викрадені на території держав-членів Інтерполу;

Крім того, у Генеральному секретаріаті функціонують банки даних, інформацію з яких можна отримати шляхом надсилання запиту, це зокрема:

- банк даних ДНК-профілів – який містить інформацію про ДНК, вилучені з місць вчинення злочинів на території держав-членів Інтерполу та від злочинців;
- банк даних відбитків пальців рук – який містить відбитки пальців рук, вилучені з місць вчинення злочинів на території держав-членів Інтерполу та від злочинців;
- банк даних порнографічних зображень, створених із залученням неповнолітніх.

Варто відмітити, що використання телекомунікаційної системи Інтерполу I-24/7 є дуже ефективним засобом розшуку осіб та розкриття злочинів.

Зокрема, у більшості країн світу, робочі станції цієї системи встановлені

як у відділках поліції, так і на пунктах пропуску через державний кордон, в аеропортах тощо. Відповідно станції використовуються для перевірки осіб, документів, транспортних засобів.

Останнім яскравим прикладом використання системи I-24/7 було затримання восени минулого року у Швейцарії Волконського/Шахова (організатора шахрайства Еліти-Центра), який був затриманий в аеропорту під час проходження паспортного контролю.

2.3.2. Банк даних розшукуваних осіб (ASF Nominal database)

Зазначений банк містить відомості про такі категорії осіб:

- розшукуваних державами-членами МОКП-Інтерпол з метою арешту та екстрадиції;
- розшукуваних з метою встановлення їх місцезнаходження;
- осіб безвісно зниклих, або таких, що не можуть повідомити про себе ніяких відомостей (в тому числі неповнолітніх);
- невпізнаних трупів.

Усього у банку даних містяться відомості щодо більше ніж 162 тисяч осіб. На сьогодні інформацію до зазначеного банку даних надали більше 170 країн світу. Правоохоронні органи України передали інформацію щодо 382 осіб.

Щодо кожної особи банк даних містить таку інформацію: прізвище, ім'я; місце та дата народження; стать; паспортні дані батька та матері; відомості про ідентифікаційні документи (серія, номер, дата та місце видачі документа); громадянство; статус особи (розшукуваний, зниклий безвісти тощо); службова інформація банку даних (номер файлу, дата постановки на облік, номер посилання відповідного НЦБ Інтерполу, строк дійсності інформації); фотографія, відбитки пальців рук; інформація про злочини, вчинені особою або про підстави занесення її до банку даних; відомості про санкцію на арешт; відомості про циркулярне повідомлення Інтерполу, якщо таке розповсюджувалось; відомості про інші ідентифікаційні дані, які може використовувати особа.

Крім того, Генеральний секретаріат за допомогою системи I-24/7 надає доступ до банку даних циркулярних повідомлень Інтерполу.

Циркулярні повідомлення Інтерполу (картки Інтерполу) запроваджені у 1946 році з метою організації міжнародного розшуку злочинців, осіб зниклих безвісти, ідентифікації невпізнаних трупів тощо.

Картки (циркулярні повідомлення) поділяються на такі категорії:

- «розрашукується» («червоні картки» або «повідомлення з червоним кутом») – виставляються на злочинців, які підлягають арешту з подальшою видачею країні-ініціатору розшуку. Ці повідомлення містять повний текст ордеру (санкції) на арешт і детальний опис вчиненого злочину;
- «встановлення місцезнаходження» («блакитні картки») – виставляються для збору інформації про зазначену в них особу, а саме про її місцеперебування тощо;
- «попередження» («зелені картки») – інформують про «професійних»

- підготувати та подати на затвердження проект нового наказу МВС України про територіальні підрозділи НЦБ Інтерполу;

- підготувати проект нової редакції Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

Основоположними принципами підготовки текстів указаних актів мають бути:

- дотримання законодавства України, актів МОКП – Інтерполу, конкретизація завдань і функцій НЦБ Інтерполу;
- чітке та зрозуміле відображення механізмів взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав на кожному етапі співпраці;
- впровадження практичного досвіду НЦБ Інтерполу з організації міжнародного співробітництва правоохоронних органів;
- підготовка та включення в проекти нових науково-обґрунтованих пропозицій з питань діяльності НЦБ та міжнародної співпраці в рамках Інтерполу (за результатами вивчення юридичної літератури, законодавства, практики).

Зокрема, пропонується включити такі структурні підрозділи до Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні:

Розділ 1 – *Загальні засади міжнародного співробітництва в рамках Інтерполу*, що включає підрозділи:

Порядок надсилання запитів правоохоронних органів України до правоохоронних органів іноземних держав каналами Інтерполу;

Порядок виконання правоохоронними органами України запитів правоохоронних органів іноземних держав, надісланих каналами Інтерполу;

Розділ 2 – *Порядок здійснення міжнародного розшуку*, що включає підрозділи:

Загальні положення;

Порядок здійснення міжнародного розшуку за запитами правоохоронних органів України;

Міжнародний розшук обвинувачених та засуджених за запитами правоохоронних органів України;

Міжнародний розшук безвісно зниклих за запитами правоохоронних органів України;

Порядок здійснення міжнародного розшуку за запитами правоохоронних органів іноземних держав;

Міжнародний розшук обвинувачених та засуджених за запитами правоохоронних органів іноземних держав;

Міжнародний розшук безвісно зниклих за запитами правоохоронних органів іноземних держав;

Встановлення особи каналами Інтерполу;

Розділ 3 – *Порядок виконання доручень Генеральної прокуратури України та Міністерства юстиції України щодо приймання та передавання осіб, які підлягають видачі*, що включає підрозділи:

Загальні положення;

кримінальної міліції і не здійснює оперативно-розшукової діяльності, до його компетенції належить обмін оперативно-розшуковою інформацією, організація взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав під час розслідування злочинів, міжнародний розшук та екстрадиція злочинців тощо.

На сьогодні, практика діяльності НЦБ Інтерполу знаходиться далеко попереду від існуючого законодавства щодо міжнародного співробітництва каналами Інтерполу, а тим більш від наукових розробок у вказаній сфері.

З урахуванням цього, удосконалення взаємодії правоохоронних органів нашої держави з Генеральним секретаріатом Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол та правоохоронними органами держав-членів Інтерполу можливе лише за належного юридичного забезпечення діяльності підрозділу. У даному випадку мова йде не тільки про юридичну сторону загальних питань організації діяльності НЦБ Інтерполу, але й про правову регламентацію нових форм взаємодії з правоохоронними органами, методів збирання та використання оперативної інформації тощо.

Тому, одним з найважливіших напрямів діяльності НЦБ Інтерполу має бути розробка проектів нормативно-правових актів, які мають сприяти ефективній боротьбі правоохоронних органів нашої держави з транснаціональною злочинністю в сучасних умовах.

Розвиток злочинності та розвиток правових механізмів взаємодії правоохоронних органів світу потребують наявності чіткої організаційно-правової бази діяльності НЦБ Інтерполу.

Разом з тим, нормативні акти, що регулюють діяльність робочого апарату НЦБ Інтерполу, що приймалися у період з 1993 по 1997 роки, на сьогоднішній день певним чином втратили свою актуальність і не відповідають сучасним потребам держави, що зумовлено:

- змінами в законодавстві України;
- активізацією використання правоохоронними органами України можливостей Інтерполу під час розслідування злочинів;
- збільшенням ролі НЦБ Інтерполу в організації міжнародного співробітництва правоохоронних органів України;
- виникненням нових напрямів протидії злочинності (тероризму, комп'ютерним злочинам тощо);
- доцільністю регламентації в законодавстві напрацьованих та впроваджених НЦБ Інтерполу в практику ефективних форм, напрямів та механізмів взаємодії з правоохоронними органами України та іноземних держав.

Тому внесення змін і доповнень до чинних нормативних актів, а також розробка нових нормативно-правових документів щодо діяльності НЦБ Інтерполу в Україні є необхідною передумовою забезпечення належного співробітництва України із світовим співтовариством з питань боротьби зі злочинністю в сучасних умовах.

У зв'язку з цим вважається за доцільне:

- здійснити заходи щодо подання на затвердження Кабінетові Міністрів України нового Положення про Національне центральне бюро Інтерполу;

злочинців, які діють на території декількох країн;

- «невпізнаний труп» («чорні картки») – містять детальний опис знайдених трупів, а також відбитки пальців, у разі їх наявності;

- «зниклий безвісти» («жовті картки») – містять інформацію про осіб, зниклих безвісти.

У зазначеному банку даних міститься інформація про усі зазначені циркулярні повідомлення в електронному вигляді.

Крім того, система I-24/7 надає можливість безпосередньо в режимі реального часу формувати та надсилати запит про розповсюдження циркулярних повідомлень.

2.3.3. Банк даних викрадених транспортних засобів (ASF Stolen vehicles database)

Зазначений банк даних містить інформацію про транспортні засоби, які були викрадені на території держав-членів Інтерполу.

Усього у банку даних містяться відомості щодо більше ніж 3 млн. 200 тис. автомобілів. На сьогодні інформацію до зазначеного банку даних надали 86 країн світу. Правоохоронні органи України передали інформацію щодо більш 10 тисяч автомобілів.

Щодо кожного автомобіля у банку даних міститься така інформація: номер кузова; марка; модель; колір; державний номерний знак; країна реєстрації; рік випуску; номер двигуна; номер коробки передач; дата та місце викрадення; дата постановки до банку даних; строк дійсності інформації; відомості про постановку та зняття з обліку; інформація виробника про автомобіля.

2.3.4. Банк даних викрадених ідентифікаційних документів та бланків документів суворої звітності (ASF Stolen/Lost Travel Documents and Stolen Administrative Blank Documents Database)

Зазначений банк даних містить інформацію про втрачені або викрадені паспортні документи та бланки адміністративних документів держав-членів Інтерполу. Пошук ведеться одночасно в цих двох категоріях обліку.

Усього у банку даних містяться відомості щодо більше ніж 6 млн. ідентифікаційних документів та 500 тис. бланків документів суворої звітності.

Щодо кожного документу в банку даних міститься така інформація: серія та номер документу; країна, яка видала документ; тип документу; місце та дата крадіжки; інформація про втрату або викрадення документу; дата постановки на облік та строк дійсності інформації.

У разі викрадення або втрати значної кількості бланків документів суворої звітності може також вказуватись діапазон їх номерів.

З 2004 року ДІТ МВС України регулярно передає до Генерального секретаріату Інтерполу реквізити паспортів громадян України для виїзду за

кордон для постановки їх на облік викрадених та втрачених ідентифікаційних документів, які можуть використовуватись розшукуваними злочинцями. Оскільки онлайнний доступ до цієї бази даних мають органи поліцейського та прикордонного контролю більшості країн-членів Інтерполу, кожний факт виявлення осіб із українським паспортом, який значиться викраденим або втраченим, негайно стає відомим НЦБ Інтерполу України завдяки функціонуванню комп'ютерної системи зворотного зв'язку.

У Генеральному секретаріаті Інтерполу також створений банк даних викрадених творів мистецтва та предметів культури (ASF Stolen works of art). Зазначений банк даних не під'єднаний до системи I-24/7 та розповсюджується на магнітооптичних носіях. Оновлення інформації у банку даних здійснюється раз у два місяці. Усього в зазначеному банку даних містяться відомості щодо більше ніж 27 тисяч творів мистецтва та предметів культури.

Щодо творів образотворчого мистецтва міститься така інформація: автор; зображення предмета; назва; метод нанесення зображення; розміри; опис зображень; дата та місце викрадення; номер посилання. Щодо предметів антикваріату також вказується матеріал з якого виконаний предмет.

Використання можливостей НЦБ Інтерполу для отримання інформації з банків даних Генерального секретаріату Інтерполу здійснюється згідно з Інструкцією про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, затвердженою спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 9.01.1997 № 3/1/2/5/2/2, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.02.1997 за № 54/1858.

Перевірка інформації за банками даних Генерального секретаріату Інтерполу здійснюється на підставі запиту правоохоронного органу України, надісланого до НЦБ Інтерполу в порядку, передбаченому зазначеною Інструкцією.

Підставою для направлення такого запиту може бути кримінальна справа, оперативно-розшукова справа, матеріали перевірки тощо.

В більшості випадків перевірки здійснюються за банками даних розшукуваних осіб та викрадених транспортних засобів.

Значна кількість перевірок за банком даних розшукуваних осіб здійснюється згідно з Порядком провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.12.2002 №1983.

Інформація банку даних Генерального секретаріату Інтерполу міститься у відповідних автоматизованих інформаційно-пошукових системах Державтоінспекції МВС України.

Перевірки за вказаним банком даних здійснюються в основному територіальними органами внутрішніх справ України під час проведення

перевірок за фактами виявлення розшукуваних автомобілів в порядку передбаченому Інструкцією про проведення державної реєстрації, перереєстрації та обліку транспортних засобів, оформлення і видачі реєстраційних документів, номерних знаків на них та здійснення перевірок реєстраційно-екзаменаційних підрозділів Державтоінспекції МВС України, затвердженої наказом МВС від 10.04.2002 № 335, а також Настановою з організації і тактики розшуку угнаних, викрадених транспортних засобів, встановлення осіб, які незаконно заволоділи ними, затримання транспортних засобів, що використовувались під час вчинення тяжких злочинів, а також розшуку водіїв, які зникли з місць ДТП, затвердженої наказом МВС від 27.03.2000 № 186.

2.3.5. Перспективи впровадження системи I-24/7 в діяльність правоохоронних органів України

Україна приєдналась до системи I-24/7 у 2003 році, а встановлення робочих станцій цієї системи у ГУМВС, УМВС України дало змогу органам і підрозділам внутрішніх справ на місцях безпосередньо користуватися інформаційними ресурсами Генерального секретаріату Інтерполу.

Разом з тим, згідно з вимогами Генерального секретаріату Інтерполу та відповідно до практики правоохоронних органів іноземних держав, зокрема Європейського Союзу, доступ до системи I-24/7 надається не тільки поліцейським підрозділам, але й іншим правоохоронним органам, зокрема підрозділам прикордонної служби.

У зв'язку з цим, перспективним напрямом впровадження системи в діяльність правоохоронних органів України є встановлення робочої станції системи в Адміністрації Держприкордонслужби для використання підрозділами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

Надання Держприкордонслужбі України доступу до системи I-24/7, надасть оперативним підрозділам цього відомства можливість використовувати банки даних Інтерполу для перевірки осіб та транспортних засобів, що перетинають державний кордон України, документів, антикваріату, інших творів мистецтва тощо в цілях попередження та розкриття злочинів, забезпечення безпеки держави і громадського порядку.

2.4. Вдосконалення правового та організаційного забезпечення взаємодії правоохоронних органів України та іноземних держав

Сутністю діяльності будь-якого національного центрального бюро Інтерполу, як органу МОКП-Інтерпол, є робота з інформацією всередині держави та на міжнародному рівні. Разом з тим, така інформація стосується виключно сфери правоохоронної діяльності, тобто попередження, розкриття та розслідування злочинів. Тобто інформація, яка здебільшого передається каналами Інтерполу, стосується конкретних кримінальних та оперативно-розшукових справ. Тому, хоча НЦБ Інтерполу України не є підрозділом